

DE NIEUWE TONEELBIBLIOTHEEK

Deze tekst is afkomstig van de online bibliotheek op www.denieuwetoneelbibliotheek.nl.

De rechten, inclusief en met name de rechten voor uitvoering, liggen voor alle teksten bij de auteur en het is dan ook verplicht om voor elke vorm van uitvoering toestemming bij de betreffende schrijver aan te vragen. Voor elke schrijver is het van groot belang om te weten of zijn teksten worden uitgevoerd, dus neem alstublieft bij elke lezing, encenering, bespreking in het onderwijs e.d. even contact op met de auteur! Het contact adres voor deze tekst is:

Schrijver	Maria Goos
Titel	Cloaca
Jaar	2002
Uitvoering	Het Toneel Speelt / Willem van Sande Bakhuyzen

Copyright (C) 2002 by Maria Goos

maria goos

cloaca

Personages

Pieter

Joep

Tom

Maarten

call girl

Een grote ruime loft, uitzicht over een stad.

Wat dure meubelen en wellicht wat eigenzinnige kunstobjecten op de grond of op een soort sokkeltjes. Pieter staat te bellen, in waar-ie in slaapt: een T-shirt met een boxershort. Er is alleen een schemerlamp aan.

PIETER

Ik denk eigenlijk dat u verkeerd verbonden bent... Ja zo heet ik ja... Ja dat ben ik ja... Ja dat klopt... Ja dat klopt ook. Ja, dat is inderdaad zo. Dat is correct... Inderdaad. Ja dat klopt. Dus ik ben echt eh... degene tegen wie u dit allemaal kwijt wilt...? Hoezo naïef! Ik moet echt oppassen om nu niet heel erg boos op u te worden. Want... u... permitteert zich niet nogal wat zeg... hoewel... naïef... ik helemaal niet erg vind... eigenlijk nogal een compliment, maar niet uit uw mond, ook al ken ik u niet persoonlijk... u... u... u... nee dat zeg ik! Als u de moeite zou nemen om even naar me te luisteren, dan had ik dat net gezegd...

U kent mij niet en ik u ook niet, als mens, dus zullen we ophangen? Lijkt me prettig, ophangen... Nee. Nee... ho ho ho... nee nee nee... nu gaat u de zaak omdraaien. Nu zit u de boel enorm om te draaien... nee nee nee... u... u... u... goedenavond! *Pieter verbreekt de verbinding. Staat versteend. Het is net of hij vergeet te ademen. Als de stilte aanhoudt gaat-ie, als gehyponotiseerd, op de bank zitten. Neemt snel op als de telefoon gaat en begint onmiddellijk te praten.* U vraagt van mij... tenminste als ik u goed begrepen heb... maar dat kan haast niet... u vraagt mij dus... neem me niet kwalijk als ik nu iets heel raars ga zeggen maar er zit nu in mijn hoofd dat ik u heb horen zeggen dat ik mijn verjaardagscadeaus van de afgelopen 21 jaar moet teruggeven. Dat denk ik verstaan te hebben, maar... zegt u het gerust als ik me vergis... Nee, ik... als ik u mag onderbreken... daarbij als ik u mag onderbreken.... daarbij als ik u mag onderbreken is het zo... *plotseling heel erg boos* Of ik beter had

kunnen weten is helemaal niet van belang. U had beter kunnen weten... Nee! Nee! Nee zeg...! U... ja... maar u... ja... ja... maar u... u... Maar mag ik dan misschien nog even op de kern van de zaak terugkomen...? Ja dat klopt... maar mag ik dan nu misschien even op de kern van de zaak terugkomen? U vraagt mij out of the blue... ik ben nergens op voorbereid... en u belt na tienentien, erg onbeleefd, niemand heeft mij ooit wat gezegd... en nu belt u... ik ken alleen uw naam... ja natuurlijk weet ik wie u bent. U bent de baas van mijn baas! U bent sinds anderhalf jaar directeur dienst financiën, cultuur, welzijn en grotestedenbeleid en daarvoor zat u vijftien jaar op sport. Ik ken u van de nieuwjaarsrecepties. Maar terugkomend op uw dwingend verzoek: ... u... dat kunt u toch niet zomaar van mij vragen? Dat kunt u toch niet doen? *En hij legt ineens weer neer. Krijgt een heftige korte huilbui. Als de telefoon weer gaat, is-ie heel emotioneel.* Dat gaat toch niet! Dat gaat toch zomaar niet. Ik kan toch niet alles teruggeven, dat kan toch niet... Omdat het van mij is. Het is van mij! Niet van de gemeente, niet van u, van mij...! Wel legaal! Helemaal legaal...! Van de collegae! Allemaal. Heel de afdeling! Iedereen! De eerste zeven jaar waren dat er in totaal vijf, en de laatste jaren zijn dat er elf, de twee bureaumedewerkers tel ik dan voor een, omdat dat twee deeltijdbanen zijn en de een voor vijftig procent op financiën zit en de ander voor vijftig procent op grotestedenbeleid... Het is allemaal in absolute openheid gegaan met medeweten van iedereen! Dus ook met medeweten van afdelingshoofd Vermeulen. Dus als u wat te vragen heeft dan belt u Jacques Vermeulen maar, u welbekend want u zwemt drie keer per week met hem en in het weekend gaat u ook nog samen fietsen. Als het niet te hard waait. Cryptonichten... Cryptonichten! *Hij verbreekt de verbinding. Realiseert zich wat hij als laatste gezegd heeft en is daar zelf erg verbaasd over.* Cryptonichten? Cryptonichten? *De telefoon gaat weer.* Van die cryptonichten moet u vergeten. Neemt u me niet kwalijk... Van die cryptonichten... met wie spreek ik? *Hij draait zich naar de daadwerkelijk aanwezige of gesuggereerde deur en ziet daar tot zijn verbazing de man staan, met mobiel, die hij*

momenteel aan de lijn heeft. De man heeft een bloedneus en draagt een tas en een koffer.

JOEP

slecht gespeeld, monter Zomaar. Voor de gezelligheid.

Donker. Pieter zit aangeslagen op de bank, Joep staat in de kamer. Allebei met een flesje bier. Joep z'n jas ligt op de grond bij z'n tas en de koffer. Hij heeft in elk neusgat een prop watten en is misschien in z'n pyjama.

JOEP

Ruzie, ruzie, ruzie. Ruzie is weer zo'n etiket. Ruzie... ach... ontlading misschien. Maar ik dacht: voor het nou echt... onaangenaam wordt... want ja... je weet hoe dat gaat... je kent mekaar al zo'n twintig jaar... eh... dan zijn de beleefdheidsvormen inmiddels wat vervaagd... niet dat ik een kuthuwelijk heb... we kunnen nog echt wel lol hebben samen hoor. Nou ja. 'Lol' is misschien een beetje... 'lol' is nou niet... lol... lol... nou ja... soms lachen we toch echt nog wel es... en het is ook gewoon wat je van iedereen hoort... te druk en toch saai, alles hebben en toch leeg... seks is een... sluitpost... enfin... het komt allemaal wel weer goed. Strikt. En strak. En streng. Verkramppt eigenlijk. God wat is die vrouw verkramppt.

PIETER

Wie.

JOEP

Conny natuurlijk.

PIETER

Ach donder toch op... Conny is helemaal niet verkramppt.

JOEP

Die vrouw heeft een plaatje in haar kop van hoe een goed huwelijk eruit ziet en ik voldoe maar niet, steeds minder eigenlijk, aan dat plaatje want Pieter... onderschat dat niet... een goed huwelijk wordt bepaald door het merk beschuit dat je in huis haalt en hoe je op een

zwak moment je ouwe dag beschrijft. Je snapt me niet hè? Je snapt me niet. Het is ook niet te snappen. Eigenlijk is het niet te snappen. Dat een man en een vrouw een jongen en een meisje waren, van elkaar hielden... en gelachen hebben... die vrolijkheid om niks. Hoe zoiets loopt... verloopt... afloopt... dat is eigenlijk niet te begrijpen. God wat had ik een dorst. Dus ik sta op en ga naar beneden. Glaasje water, even alleen in de kamer zitten. Met de tuindeuren open. Heerlijk. Even een beetje lucht. Een beetje rust. Maar ze komt me achterna. In m'n eigen huis. Ze staat in de gang en roept naar mij, in de keuken: 'Ik vergeef het je nooit'. Ze zegt: 'Ik kan het je niet vergeven'. Nou... je raadt nooit... echt nooit... waar dat over ging. Maar ik stond ineens met een vleesvork in m'n handen. Met een vleesvork. Geen etenstijd, geen gasten, geen rollade, geen jus, geen touwtjes, geen feest, geen kerst, kale tafel... ik met een vleesvork. Zie je me staan Piet? Conny in een pyjama, ik met een vleesvork? Ik had een visioen. Ik dacht: ik til 'r op en spies 'r zo met haar kop vast op de kapstok. Met het jashaakje in dat zachte kuiltje hier... onder d'r schedel en afmaken met die vleesvork. Nou ja... onzin natuurlijk, dat doe je dan toch niet. En waarom vraag jij je af. Waarom.

PIETER

Nee, dat vraag ik me helemaal niet af. Sterker nog: ik zou het heel graag niet willen weten als dat tot de mogelijkheden behoort.

JOEP

In bed had ze gevraagd, rug naar me toe: 'Hoe zie jij je toekomst.' Een strikvraag maar dat wist ik toen nog niet. En in onbevangingheid zeg ik eerlijk waar ik van droom: een boot, een klein huisje in Frankrijk en een appartement op de gracht. Uitleg, moest ik uitleggen. Waarom denk ik dan. Naïeve lul die ik ben. Een boot om ja... hè... om mee te varen lijkt me zo... dat boerderijtje voor binnen m'n boeken, en buiten een klein maar exclusief eigen wijngaardje... en dat appartement in de stad voor het leven. Film, concert. Ze zegt:

'Ik kom nergens in voor. Jij ziet dat allemaal zonder mij.' Nou ja... en zo sta je met een glaasje water bij het aanrecht en zo sta je met een

vleesvork in de gang. Het is overigens heel goed gegaan hoor, verder. Ik heb wat spullen gepakt, m'n jas aangetrokken en ben weggegaan. Hoe kom je dan aan die neus vraag jij je dan af.

Maar Pieter vraagt zich dat helemaal niet af.

JOEP

Omdat ik die klotekoffer van de plank boven de garagedeur trok zonder het licht aan te doen. Omdat ik echt wel weet waar de koffers liggen in m'n eigen huis. Ik voel dat ik beet heb, lazerstraalt eerst de vlaggenstok naar beneden en dan twee ouwe hockeysticks. Wie legt er nou een vlaggenstok en twee ouwe hockeysticks boven op de koffers. Dat... soort nonchalance, dat maakt het heel erg moeilijk om in wezen intelligente mensen, want Conny en de kinderen hebben alle vijf vossenmelk gedronken, weten alle vijf waar Petrus de sleutel hangt... maar dat soort nonchalance... dat maakt het heel moeilijk om in dat gezin nog iets meer te zien dan een kudde stomkoppen. Die dierlijke onverschilligheid voor structuur. Pennen. Honderdduizend pennen heb ik al van partijvergaderingen mee genomen, wil ik een telefoonnummer noteren, geen pen te vinden. In heel dat fucking huis, geen pen te vinden! Ik ben ook een mens dus ik heb wel es een fietspomp nodig. Ik heb in de afgelopen twintig jaar minstens zes fietspompen laten kopen... nooit, maar dan ook nog nooit, heb ik een fietspomp kunnen vinden als ik hem nodig had. Wat doen ze met die pompen. Want daar is ze dan weer helemaal niet strikt in. Dat heet dan: een gezellig huishouden van Jan Steen. Een teringbende is het. Geen sok past bij de andere, muizen in de gangkast, waar geen gif tegen gestrooid mag worden. Nee, weet je wat ze nu doen? Conny en de kinderen? Kloppen. Op de gangkast. Kloppen! Zodat die muizen wegkunnen voor de deur opengaat anders vreet Catweazle ze op. Onze kat weet je wel? Die idioot met epilepsie. Mag ook geen spuitje, nee, want nog van 'toen Conny op kamers'! 24 jaar is dat kreng! Plast op de deurmat, bij voorkeur op de krant en de post...

maar een vredelievend spuitje... o nee! Een lekkage in de keuken waar al sinds mensenheugenis een teil onder staat... waarom nou niet even een loodgieter gebeld! Omdat Catweazle inmiddels gewend is om uit dat teiltje te drinken. Snap jij die logica? Kom ik 's nachts thuis... wil ik een handje chips... Op! Of slap. Stukje chocolade dan maar... lege wikkels. Een trommel vol lege wikkels. Dan maar met een boterham, uitgedroogd natuurlijk want zak open, met kaas even zappen... zapper weg. Drie zappers! Drie telefoons ook. Altijd weg! Weet je waar ik gisternacht... ik moest dringend even bellen... uiteindelijk een tele-foon vond? In de bikinibroek van de ijsbeer van Teddy waar ze in haar stapelbed op lag te slapen. Als alles kan... waarom ik dan niet. Waarom mag ik dan niet dromen over een boot en een boerderijtje. Waar alles op orde is.
Joep gaat bij Pieter op de bank zitten. Slaat op z'n bovenbeen.

JOEP

Pieter.

PIETER

Joep.

JOEP

God Pieter. Fijn dat het kan.

PIETER

Dat heb ik helemaal niet gezegd.

JOEP

Ik kan niet in een hotel.

PIETER

Het kan ook wel, maar dat had ik nog niet gezegd.

JOEP

Dan gaat er geluld worden, ik in een hotel, nu. Fijn dat het kan. Altijd geweten, dat ik bij jou terecht zou kunnen, als het erop aan komt.

PIETER

Joep, ik ben net gebeld...

JOEP

Zolang het kabinet demissionair is kan elke beweging fataal zijn Pieter.

PIETER

Heel erg vervelend telefoontje.

JOEP

Zolang de formatie niet rond is kan ik niet in een hotel.

PIETER

Je hoeft niet in een hotel!

JOEP

Dat zou ook ècht niet gaan! Het gaat gewoon niet!

PIETER

Nee, ik begrijp het. Maar je kan wel in je pyjama over straat.

JOEP

Hoezo vervelend telefoontje?

PIETER

Met een bloedneus.

JOEP

Ik ben niet met de tram gekomen Pieter. Is het stom van me? Om nu bij een homo te gaan logeren?

PIETER

Dat nieuwe kabinet... dat kan nog weken duren.

JOEP

Welnee. Kwestie van dagen. Er sijpelt al wat natuurlijk. En ja... ze kunnen niet om me heen. Het is een heel natuurlijk verloop. Van vice-fractie voorzitter naar minister, helaas dus voor een andere partij dan ik dus gepland had, maar. Dus ja... minister ja. Binnenkort.

Eigenaardig telefoontje?

Pieter overweegt om Joep de deur te wijzen.

PIETER

Nee, een vervelend telefoontje. Ze willen schilderijen terug.

JOEP

O, iets op je werk.

PIETER

Een cursus communicatie lijkt me niet overbodig als jij minister wordt.

JOEP

Economische zaken, sociale zaken, financiën of BuZa. Met een voorkeur voor BuZa. Voor een andere aanstelling bedank ik, is een belediging voor m'n intelligentie!

PIETER

BuZa?

JOEP

Buitenlandse zaken Pieter. Zeker nu het thuis een beetje over z'n hoogtepunt heen lijkt te zijn, qua knus, is veel in het buitenland een heel interessante optie voor de komende jaren.

PIETER

Wanneer was jij hier voor het laatst?

JOEP

Ook zoiets ja. Hoe zo'n gezin je sociale leven ruïneert. *Hij slaat weer op Pieter z'n bovenbeen.* Pieter.

PIETER

Joep.

JOEP

Dit hadden we toch veel vaker moeten doen, vind je niet? Gewoon iets van onszelf. Wanneer zie ik jou nou de laatste tijd. Een feestje hier, een receptie daar. Vroeger gingen we samen naar de film. Doen we ook niet meer. Waarom eigenlijk niet. Wil je naar de film?

PIETER

Nu?

JOEP

Ja! Nu!

PIETER

Ken jij een goeie advocaat?

JOEP

Onbegrijpelijk hè? Dat je de leukste dingen, de dingen waar het toch eigenlijk om gaat, dat je die allemaal uit je poten laat glijden. Rondje Vondelpark? Morgenochtend? Waarom zijn we daar nou toch mee opgehouden!

PIETER

We zijn er niet mee opgehouden, jij kwam alleen niet meer. Ik loop nog steeds. Ken jij een goeie advocaat?

JOEP

Weet je dat ik nog es heel serieus heb overwogen om jou te vragen om peetoom te worden van m'n jongste?

PIETER

Bram?

JOEP

Teddy! Teddy is de jongste. Of... is Bram nou later... nou ben ik het even kwijt.

PIETER

Bram. Bram is de jongste. Laura, Micha, Teddy, Bram. Ken jij een goeie advocaat?

JOEP

Wij kennen een goeie advocaat.

Donker. Joep is weg, zijn spullen ook. Pieter staat midden in de kamer en kijkt naar de deur. In de deuropening staat een enthousiaste man met zijn armen gespreid.

TOM

Wat vind ik dit leuk. Wat vind ik dit geweldig. O... Pieter... Pieter...

Hij omhelst Pieter geëmotioneerd. Natuurlijk wil ik je helpen.

Natuurlijk ga ik je helpen... o... wat ontzettend leuk. Iets op je werk.

Het was me aan de telefoon niet helemaal duidelijk. O... Pieter... Pietje

Pietje Pietje... iets op je werk hè? Ik was echt... dat je mij vraagt... ik

bedoel... zoveel advocaten... en zoveel die beter zijn dan ik... en... ook

een minder bouwvallig verleden hebben. Ik ben er helemaal bovenop

hoor... dat waardeer ik juist zo in je... dat je het aandurft met me... ik

moet er misschien wel weer even inkomen... en dat de Orde me

geschorst heeft maakt het ook allemaal wat gecompliceerd, maar daar

komen we echt wel uit. Ik heb er zin in. Ik ga m'n tanden erin zetten.

Dit wordt dan m'n eerste zaak weer, na de kliniek.

PIETER

Na de kliniek. Kliniek?

TOM

Pieter... Pieter...

PIETER

Het was eigenlijk Joep zijn idee, om jou te vragen want van een kliniek wist ik helemaal...

TOM

Joep! Jeetje Joep ja. Joepie. Is het via Joep gegaan? Joepie wordt minister. Hij wordt genoemd. Wij wisten het twintig jaar geleden al hè? Grappig hè? Hij is er helemaal niet geschikt voor! Grappig hè? Heel de partij haat hem weet je dat? Joep heeft mij genoemd?

PIETER

Ik dacht eigenlijk dat jullie elkaar regelmatig...

TOM

Voor m'n opname! Alles is nu anders Piet. Twee maanden gekkenhuis en alles is voor altijd anders. Maar Joep heeft mij genoemd. Dat is... verrassend.

PIETER

Ik wist het niet Tom. Ik dacht dat je... druk... en misschien ver weg. Voor je opname? Waarom weet ik dat niet.

TOM

Grappig hè? Joep minister. En waarom? Omdat hij zich zo ongegeneerd als briljant profileert. Dat was die arbeiderspartij helemaal niet gewend, dat soort bluf. En ze hebben daar, dat heeft-ie al heel snel in de gaten gehad, een hevig ontzag voor mensen die kunnen denken. Daarom zat-ie er vanaf z'n zestiende ook bij. Dat-ie nu bij die andere partij zit is alleen maar carrièreplanning, maar daar zit niemand mee.

PIETER

Tom... even bij het begin beginnen.

TOM

Want in wezen is het een liberaal natuurlijk. Squashen. Ik en Joep. Tussen de middag tegenover het ministerie. Een half jaar geleden nog een paar keer per week Piet. Zweten, lachen. Toen liep ik in een krijtstrepen op maat gesneden pak met een kalfslederen koffer van elfhonderd ballen

in m'n hand door de gangen van economische zaken te vibreren want als er een juridisch eitje gekopt moest worden belden ze mij. Ik was goed. Ik was namelijk nogal goed. *ineens zeer neerslachtig* Goed was ik hè?

Dram.

PIETER

Dram?

TOM

Het auteursrecht voor het DRAM-geheugen, dan wel het dynamisch RAM-geheugen heb ik veilig gesteld. Weet je toch wel? Dat ik daar mee bezig ben geweest?

PIETER

Hoezo kliniek. Wat heb je dan gedaan? En nu rustig, rustig vertellen.

TOM

Ik had die DRAM-slag geslagen, we proosten er op in de bar van Des Indes, en 24 uur later liep ik in m'n onderbroek door het centrum van Barcelona. Hoe ik daar ben gekomen... geen idee. Vlak daarna zat ik in die inrichting.

PIETER

Wat had je dan in godsnaam genomen of gedaan.

TOM

Gewoon wat ik al twintig jaar doe. Door! Door! Door!

PIETER

Door door door maar hoe...

TOM

Ik weet nog wel dat ik dacht dat ik in een film speelde. Dus toen ze me in Barcelona in elkaar sloegen werkte ik ook niet tegen.

PIETER

Het is niet te volgen hoor. Je bent niet te volgen.

TOM

Er stond me zoiets bij dat ik in elkaar geslagen moest worden volgens het script. Nou ja... goed. Over. Voorbij. Klaar. Iets op je werk?

PIETER

Ja. Het gaat... het is... een inrichting... een kliniek... een inrichting?
Tom... nu even geen gelul... ik wil een duidelijk verhaal met de
feitelijkheden in chronologische volgorde verteld.

TOM

De halve wereld is manisch- en of daarbij ook nog es depressief Pieter,
dat is een publiek geheim, maar bij mij, vanwege die lintworm coke die
elke dag m'n neus in ging had het zich, zeg maar, ineens explosief
geopenbaard. Knetter zeg maar. Van de een op de andere dag totaal
merkwaardig. *Ineens is het op. Diepe zucht.* Het was heel erg.

PIETER

Ik dacht dat je weer es druk en 't is wel vaker voorgekomen dat we
elkaar een paar maanden niet zagen...

TOM

O maar ik neem je niks kwalijk. Ik wilde het niet. Iemand zien.

PIETER

Nee, dat wilde je natuurlijk niet. Natuurlijk wilde je dat niet. Maar ik
had er toch moeten zijn.

TOM

Ik kon me helemaal niemand herinneren wie er gebeld zou moeten
worden. Alles was... weg.

PIETER

Dat moet wel erg alleen geweest zijn.

TOM

Ja. Het was een lange en kille afdaling. Ja. Maar ik ben er weer.

PIETER

Ik dacht: Tom hoef ik niet te vragen. Heeft geen tijd natuurlijk.

TOM

'Een blikvanger voor elke woonkamer deze extravagante salontafel.
Frame in aantrekkelijke fossiele steenlook.'

PIETER

Opgenomen!

TOM

Dat doe ik dus. Begrijp je?

PIETER

Nee!

TOM

Sinds ik uit de inrichting ben doe ik dat dus. Ik ben nog wel advocaat natuurlijk, en echt fantastisch dat jullie een zaak voor me hebben, maar ik ben momenteel in praktijk artikelbeschrijver.

PIETER

Hoe lang hebben Joep en jij elkaar niet gezien?

TOM

Voor catalogi. 'Mag niet ontbreken! Pullover met royaal decolleté. Ideaal als twinset te combineren met vest nummer één of heel actueel over een blouse.' Ik krijg het allemaal aangeleverd via de computer, ik hoef er de deur niet voor uit en denk toch een paar uur per dag aan iets anders dan hoe ik me het best van kant kan maken. Echt verfrissend.

PIETER

Dus je bent nog wel wat labielig.

TOM

Nee, o nee. Dat van kant maken moet je bij mij niet serieus nemen. Dat is voor mij net zo'n houvast als voor andere mensen het vooruitzicht dat ze elk jaar drie weken op vakantie gaan.

PIETER

Ik wist het echt niet Tom. Ook omdat we, waarom eigenlijk, opgehouden zijn om naar concerten te gaan samen. Druk natuurlijk allebei. Ik wist het echt niet. En Joep weet het ook niet denk ik. Je bent wel es meer een tijd weg of druk of in een andere sfeer, zeg maar.

TOM

Artikelbeschrijver. Via de stichting 'patiënt op weg'. Want voor ik de inrichting in kon om vrienden te worden met m'n manisch depressieve karakter moest ik eerst de kliniek in om af te kicken. 'Veelzijdig mantelpakje in gemakkelijk te onderhouden kwaliteit: wassen drogen aantrekken.' Het geeft een beetje lijn in m'n leven. Nou 'lijn' zat er

eigenlijk al wel in. Zit dus weer op een kamertje. Appartement is in de verkoop gegaan. Toch schulden gemaakt op de een of andere manier.

PIETER

Dan moet je een vermogen in je neus gestopt hebben.

TOM

Voorlopig kamertje. Met een wasbak in het midden van de muur.

PIETER

Ja... achteraf zie ik het aankomen.

TOM

Maar nu ben ik terug. En Joep heeft me niet laten vallen! Dus Joep en jij zien elkaar regelmatig. Da's mooi.

PIETER

Hij logeert hier een paar dagen...

TOM

Nee. Nee! Wat fantastisch. Wat leuk! Maarten er nog bij en we kunnen weer dansen! Dansen... o... dansen... wat heb ik dat lang niet gedaan... dansen. Dat je alles zo voelt. Alles aan je. *Hij doet een paar ska-pasjes.* Niemand kon het zo goed als wij hè Pieter? We kregen er toch iedereen plat mee. Iedereen toch? Vrouwen en mannen.

PIETER

Ja.

TOM

We moeten met z'n vieren iets onweerstaanbaars gehad hebben. Iets levenslustigs en... eh... brutaals en... tja... iets viriels. Dat is nu toch nauwelijks meer voor te stellen hè? Maar dat moet toch echt wel zo geweest zijn. De zaak!

PIETER

Ja. Ik zit met een probleem, maar nu ik jou heb gehoord kan ik er ineens heel goed de betrekkelijkheid van inzien.

TOM

Ik wil er alles van weten, maar dan ook alles.

Tom gaat op de bank zitten. Is uiterst 'geconcentreerd'. Pieter kijkt een tijdje naar zijn vriend die daar met gesloten ogen bewegingloos op de bank zit en begint dan maar te vertellen.

PIETER

Iedereen krijgt al jaren uit de afdelingsvreugde- en verdrietpot. Ik niet. Of zullen we nu maar wat drinken en dit een andere keer doen.

TOM

Piet... als je het had geweten dan was jij langsgekomen.

PIETER

Ja. Natuurlijk. Natuurlijk was ik dan naar je toe gekomen.

TOM

Ik was die twee maanden in het gekkenhuis geen voorbeeldig gastheer Pieter.

PIETER

Nee maar... we kennen elkaar twintig jaar! Dan moet je toch...

TOM

Ik zat het liefst met het een of ander in m'n arm te krassen of in die van iemand anders. Ik was nogal boos, geloof ik.

PIETER

Op iemand... in het bijzonder?

TOM

Chemie. Voornamelijk een slechte chemie. Tussen mij en mezelf. Ja Piet, ik ben me er twee.

Tom sluit zijn ogen en maakt een rustige beweging met zijn hand: 'Ga door, vertel maar.' Pieter staart een tijdje naar zijn vriend op de bank. Moet zich even over iets heen tillen voor hij kan beginnen.

TOM

Kom maar. Aan de slag. Kom maar.

PIETER

Iedereen van de afdeling dus, stort tien euro per maand in een pot en daar wordt alles uit gedaan: verjaardagen, bruiloften, geboortes, ziekenbloemetjes, condoleanceboeketten, afscheidspresentjes voor de stagiaires, kerststukjes voor de twee schoonmakers, en nieuwe filters

voor de luchtzuiveringsinstallatie want twee collega's voelen zich astmatisch. *Hij kijkt naar Tom.* En... hebben ze ook iets gezegd wat het zou kunnen zijn?

TOM

Acuut manisch.

PIETER

En eh... nu?

TOM

Lithium. 'Solid as a rock.' Kom maar.

Tom zit nog steeds met gesloten ogen, en doet verder geen mededelingen meer, dus hervat Pieter zijn verhaal.

PIETER

Ik kom alleen maar in aanmerking voor 'verjaardag', want verder komt dat andere bij mij allemaal niet voor.

Geen reactie van Tom.

PIETER

Maar ook als ik jarig ben, profiteer ik niet van die pot.

TOM

Wat ben je toch een schijterd eigenlijk hè?

PIETER

Ja. Maar hoezo?

TOM

Jij zit 21 jaar bij de gemeente?

PIETER

22 jaar. Dit jaar 22 jaar.

TOM

Een vakantiebaantje! Het was een vakantiebaantje Pieter. 22 jaar!

PIETER

Nou... ja... is dat... erg?

TOM

Daar heb je toch niet vijf jaar kunstgeschiedenis voor gestudeerd? Om de archivering te doen van de afdeling financiën en cultuur?

PIETER

En welzijn en grotestedenbeleid.

TOM

Allemaal in één dienst?

PIETER

Jaha! Hèhè!

TOM

Een boek schrijven over Willem de Kooning. Dat had je moeten doen. Dat was wat je wilde.

PIETER

Nou blijkbaar niet.

TOM

Weet je wat ik nog weet? Van al die avonden dat je over hem vertelde op je studentenkamertje? Dat hij iets kon, Willem, wat wij nooit zouden kunnen.

PIETER

Hè hè... wat een inzicht zeg.

TOM

Dat-ie in staat was om een emotionele gesteldheid heel kernachtig in doek en verf te vervatten.

PIETER

Nou nou. Toe maar.

TOM

Dat-ie dus in staat was om het onstoffelijke stoffelijk te maken.

PIETER

Onstoffelijk stoffelijk, studentikoos gelul toch?

TOM

Prachtige avonden. Omdat jij iets begreep dat ik niet begreep.

PIETER

Het was toch gewoon geëxalteerd gelul van een artist manqué?

TOM

Een grote passie. Een grote vlam. Jij had dat.

PIETER

Wat had ik.

TOM

Het grote gevoel Piet.

PIETER

Dat hadden we toen allemaal.

TOM

Ik niet.

PIETER

Jij ook. Jij nog het meest. Jij stortte je erin. Jij zwom in de gracht. Jij hing aan de kroonluchter. Jij had een motor. Ik ben altijd toeschouwer gebleven.

TOM

Van kunstgeschiedenis naar psychologie naar rechten. En ik heb nooit ergens een kloot aan gevonden. Eigenlijk was ik toen al van m'n anker geslagen denk je niet? Het interesseerde me allemaal geen drol. En je denkt: dat komt wel als ik eenmaal in de praktijk zit... nou... er is van alles gekomen toen ik in de praktijk zat, maar niet die grote vlam. Nee, geen groot vuur. Grote paniek. Dat wel. Verder. De zaak.

PIETER

We vragen iemand anders voor de zaak. Lijkt je dat niet beter?

TOM

Nee! Ik wil het. Ik wil dit. Kom op. De zaak!

PIETER

De zaak. Nou... dat eerste jaar... toen m'n vakantiebaantje dus was omgezet in een aanstelling... toen was die afdelingspot er ook al.

TOM

Afdelingspot? O... de afdelingspot. Ik dacht even aan een stevige cheffin. Sorry. Ja... de afdelingspot, ik zie hem voor me.

PIETER

Ik heb in dat eerste jaar, toen ze er op de afdeling achter kwamen dat ze m'n verjaardag waren vergeten, toen heb ik gezegd... geeft niets. Ik hoef geen cadeau uit de pot.

TOM

Laat jij je wel es slaan? Vind je dat lekker? Dat windt jou op hè? Sorry.
Sorry, ik luister.

PIETER

Ik zei: liever, eerlijk gezegd, zou ik wat willen uitzoeken uit het nuldepot.

TOM

Het nuldepot.

PIETER

Dat is de kelder onder het gemeentehuis waar alle min of meer afgeschreven kunst is opgeslagen.

TOM

Waarom?

PIETER

Om vernietigd te worden zodra het depot vol is. Mag niet, gebeurt toch. Het is de enige opslag waar leidingen doorheen lopen en iedereen is altijd blijven hopen op een flinke lekkage, dat zou alles letterlijk en figuurlijk oplossen, maar dat is nooit gebeurd.

TOM

Dus jij mocht op je verjaardag een stukje waardeloze kunst uitzoeken van je collegae. Fijn volk, ambtenaren.

PIETER

800 vierkante meter vol met wat ooit op de een of andere manier aangekocht of via de kunstenaarsregeling in bezit van de gemeente is gekomen, of het was een schenking, waar niemand blij van werd.

TOM

Want?

PIETER

Want troep. Misselijk makende wanstaltigheid. 800 vierkante meter vol lelijkheid is heel erg Tom, dat wordt na een tijdje een fysieke gebeurtenis. Je lichaam wil zich verdedigen tegen zoveel lelijkheid. De eerste keren dat ik beneden kwam, ik weet het niet, ik heb dat nooit, zelfs niet in ranzige nichttenten, maar daar binnen een kwartier: verschrikkelijke winden. Hele erge winden. Als afweer. Begrijp je?

TOM

Nee, van afweer begrijp ik nu juist heel weinig. En jij hebt 21 jaar lang, om je verjaardag te vieren, van de herauten van financiën, cultuur, welzijn en grotestedenbeleid mogen afdalen naar het nuldepot om daar een paar vieze winden te laten en een beschimmeld, lebbig, weerzinwekkend stukje kunst uit te zoeken.

PIETER

Ik deelde de taartjes uit en dan kreeg ik een uurtje vrij.

TOM

Ik geloof niet dat ik er mee op vakantie wil met je collegae, maar de zaak is me wel duidelijk. Het is eigenlijk heel simpel Piet. Zo'n vreugde- en verdrietpot is te vergelijken met een collectieve verzekering. Je betaalt een gelijk en vooraf bepaald bedrag in vaste termijnen en daarvoor in de plaats ben je verzekerd van gematerialiseerde genegenheid op een paar momenten in je leven waarvan verondersteld wordt dat je er dan behoefte aan hebt. In jouw geval hebben we het dan over iets op je verjaardag en een krans op je kist als je de weg van alle vlees gegaan bent. Jij hebt 21 jaar lang trouw elke maand je bijdrage betaald, maar daarvoor had je 21 keer een fatsoenlijke materialisatie moeten ontvangen bekostigd uit de pot. Dat, nu, mevrouw de rechter, is niet gebeurd, dus stel ik voor dat mijn cliënt de door hem betaalde contributie van de afgelopen 21 jaar aan hem geretourneerd ziet worden. Ik kom uit op een bedrag van, zeg 2500 euro. Wij zien dat bedrag graag tegemoet. Dank u wel. Het zit er in Piet. Als de andere partij dan komt aanzetten met het argument dat jij zelf de voorkeur hebt gegeven aan een ander soort uitbetaling, dan is dat niet volgens de regels en dan steken ze die flipflapkunst uit de kelder maar in hun reet.

PIETER

Dat wil ik niet. Dat wil ik juist niet. Ik wil alles houden.

Joep staat in de deur. Moe.

JOEP

Tom.

TOM

Joep. Jesus Joep!

Tom wil opstaan maar Pieter trekt hem aan z'n mouw.

PIETER

Zij willen de schilderijen juist zelf terug Tom. De gemeente wil ze terug en ik geef ze niet terug.

TOM

Hoezo terug. Die troep uit het nuldepot terug? Joep... alles goed?

Tom en Joep omhelzen elkaar.

JOEP

Ik ben je niet vergeten. Goed om je te zien. Goed om je weer te zien man! Alles weer onder de mat Tom? Ik heb je nog een kaart gestuurd, en later ook nog es een boeket... je had zeker geen behoefte aan bezoek. Anders was ik natuurlijk gekomen... ik heb het je gevraagd op die kaart... zal ik langskomen en toen je niet antwoordde dacht ik: hij heeft gelijk. Sommige dingen moet je alleen doen.

TOM

Ja.

PIETER

Waarom wist jij het wel en ik niet? Waarom... Joep! Hij is gek geweest!

Waarom heb je dat niet verteld!

JOEP

Toch niet echt gek? Overwerkt toch eerder? Waarom heb ik dat niet verteld? Dat kon iedereen toch zien aankomen? Ik heb het wel zien aankomen. Nu is het toch weer goed?

PIETER

Hij liep in z'n onderbroek door Barcelona en liet zich in elkaar slaan, want dat stond zo in het script. Vind ik iets anders dan overwerkt.

JOEP

O ja Tom?

TOM

Zal ik het vertellen?

JOEP

Ja, maar je komt voor de zaak.

TOM

De zaak?

JOEP

Van Piet. De zaak van Piet.

TOM

Ja, de zaak.

PIETER

Wat heb jij precies zien aankomen Joep?

JOEP

Nou ja, dat excessieve werken van hem, snuiven... z'n karakter niet te vergeten... het hele zootje bij elkaar... er moest wel een keer zoiets gebeuren. Nu is het toch weer goed?

PIETER

O ja?

Ze kijken naar Tom en betwifelen zijn stabiliteit.

TOM

Je wil het dus houden, die troep.

PIETER

Het is geen troep! Het is geen troep!

Joep haalt uit een plastic tas van de avondwinkel een treetje bier.

PIETER

tegen zowel Joep als Tom Ik kan het. Misschien is dat wel die vlam Tom. Ik kan het. Ik heb het altijd gekund. Ik kan in een café die ene zien. Dat kan ik. Ik kan op een vol strand, in een dancing... het maakt niet uit... op een winkelplein.. ik zie die ene. Ik heb een onbedorven gevoel... talent zeg maar, om te zien wat echt is, wat onaangetast is.

JOEP

God jongens... even hoor Piet... ik moet het even kwijt... ik... *Hij zucht erg diep en wanhopig. Hij trekt een blikje open op de bank.*

Sorry maar ik kom net van huis. Sorry. Even. Ik ben thuis geweest voor de post en zo. Ik kom binnen. Heeft ze de lamp uit de voorkamer verwisseld met een lamp uit onze slaapkamer! Waarom! Waarom denk

ik dan! Waar slaat dat nou op. Wat is dat nou voor laffe daad van verzet. Staat er een slaapkamerlamp bij de bank. Moet ik m'n post zo zitten lezen. *Hij houdt de zogenaamde post vlak onder z'n ogen.*

PIETER

Een compromisloos iemand. Iemand die is. Die zie ik. Iets wat iets is. Dat zie ik. Dat roept mij. Ik kan in het nuldepot waar de lelijkheid bijna niet te verdragen is, daar kan ik zien wat mooi is. Van Goppel. Hij heeft nooit een expositie gekregen, hij heeft z'n hele leven van de kunstenaarsregeling of de bijstand geleefd. Maar nu is-ie dood en nu kun je geen zeefdruk meer van hem kopen onder de 10.000 euro.

JOEP

Maar ik zag wel een briefje op tafel liggen: 'Haal maar friet met iets lekkers erbij, ik ben naar salsa-les. Mamma.' Zit ze op salsa-les... Ze kan niet zwiepen en ze heeft geen heupen. Pure provocatie.

TOM

Heb je een vriendin.

JOEP

Ja.

PIETER

O ja?

JOEP

Een vriendinachtige vrouw ja.

PIETER

O ja? O ja? Dan ga je daar logeren Joep.

JOEP

Dat kan niet.

PIETER

Ik zou niet weten waarom niet. Waarom nou niet.

JOEP

Omdat ik denk dat haar man bezwaar maakt.

PIETER

Nou.... lekker weer. Maar Tom... begrijp je me? Alles... hun beledigende onverschilligheid voor alles wat ze niet kunnen plaats...

die aperte burgerlijke domheid waar ze trots op zijn... dat heb ik alleen maar 21 jaar lang kunnen verdragen omdat ik één keer per jaar naar beneden mocht. Als ik nu alles terug moet geven... dan... ben ik 21 jaar lang... genegeerd en vernederd voor niks. Dat kan niet. Tom. Dat kan ik niet. Daar is niet mee te leven. Dat meen ik. Daar is niet mee te leven.

TOM

Nee. Daar is niet mee te leven.

PIETER

Snap je wat er aan de hand is? Nu is Van Goppel ineens veel geld waard, door de Dokumenta, door de dood... nu krijgt-ie dan eindelijk van de gemeente een expositie. Dus nu willen ze alles terug.

TOM

Waarom hang je er zo aan.

PIETER

Omdat het prachtig is! Beter dan Willem de Kooning.

TOM

Beter dan Willem?

PIETER

Altijd door iedereen gezien als een epigoon, een nep De Kooning, maar ik zag dat het niet zo was. Hij was net zo oud als De Kooning en schilderde in eenzelfde structurering zonder ooit werk van hem gezien te hebben want Willem zat toen al in New York. Tjebbo van Goppel is een Groningse jongen. Nooit uit zijn geboortedorp vertrokken. De Kooning zat in een exclusieve coterie, was een prachtige man, extrovert, kon eloquent en overtuigend zijn eigen werk verdedigen. Van Goppel niet. Leefde in een zelfgekozen isolement. Van Goppel was beter dan De Kooning.

JOEP

Die man had natuurlijk een agency moeten hebben.

PIETER

Wie.

JOEP

Die man, die Groningse tuttebel. Had dat dorp uitgetrokken moeten worden. Was-ie echt wel doorgebroken.

PIETER

Joep, niet lullen over dingen waar je geen verstand van hebt.

JOEP

Je kan niet doorbreken als je niet op het juiste moment op de juiste plek bent.

PIETER

Als je met mij over kunst praat, mag je alles zeggen, maar blij alsjeblieft wel kunst-immanent reageren. Als jij het over de recessie hebt begin ik ook niet over de kwaliteit van de beeldwaarde van de euro.

TOM

Hoeveel van die Van Goppels heb je uit de gemeentelijke sloppenwijken gehaald?

PIETER

Acht.

JOEP

Komt Teddy naar beneden, Teddy, en ze zegt: 'Pappa, hij is zo lief!' Ik ren als een gek naar boven en wat denken jullie nou wat daar ligt: een Berner Sennen! Heeft ze de kinderen een hond gegeven! Ik zeg tegen Teddy, waar die andere drie uithingen geen idee, ik zeg: 'Er gebeurt hier nogal wat sinds pappa weg is.' Ze zegt: 'Ben je weg dan?' Is dat nou niet verschrikkelijk? Conny weet het zo te manipuleren dat mijn eigen kinderen me niet eens missen! Ik zit hier al bijna een week! 'Ben je weg dan?' Sorry hoor Tom, ik zie je kijken als een snoek op zolder, maar ik ben dus even weg thuis.

TOM

Kijk... even advocaat van de duivel... als ik de gemeente was, diende ik een klacht tegen je in.

PIETER

Hoezo.

TOM

Verduistering.

PIETER

Verduistering?

TOM

En dat gaan ze doen natuurlijk.

PIETER

Maar jij bent niet de advocaat van de duivel. Jij bent mijn advocaat.

JOEP

Verduistering? Dat kan ik echt niet hebben Piet. Over een week ben ik minister.

PIETER

Het is me gegeven! Iedereen wist ervan. Ook het afdelingshoofd dienst cultuur Vermeulen. Kan je het wel aan Tom? Ben je er met je hersens wel goed bij?

Misschien kijken ze nu naar 'die andere dingen', vreemdsoortige smaakvolle objectkunst hier en daar in de kamer.

TOM

Kijk, wij zullen zwart op wit moeten krijgen van de gemeente dat het je inderdaad geschonken is...

JOEP

Zoiets moet er wel gebeuren ja. Want een homo oké, maar een verduisterende homo kan ik er echt niet bij hebben. Ik eh... zal ik es kijken wat ik kan doen?

TOM

Dat zou zeker schelen ja.

Pieter kijkt Joep aan. Voor het eerst gloort er wat hoop.

JOEP

Doe ik toch? Doe ik toch voor je?

PIETER

En wat moet ik me daarbij voorstellen?

JOEP

Morgen onmiddellijk achteraan.

PIETER

Maar wat kan je voor me doen.

JOEP

Ik kan iets... beramen. Ik kan natuurlijk wat ordonneren.

PIETER

En, nog maar es meneer de minister, wat moet ik me daarbij voorstellen?

JOEP

Je moet het weten aan te kleden. Ik laat es wat interpellieren. Ik moet de namen van de ambtenaren boven je hebben.

PIETER

Dit klinkt al wel flink onsmakelijk. Kan het niet...

JOEP

Je moet het natuurlijk goed voorbereiden. Goed aansturen. Je vergezelt iemand naar een bepaalde toestemming. Zo werkt dat.

TOM

Hoeveel zijn acht Van Goppels waard?

PIETER

Deze... deze kwaliteit... geen litho's maar doeken... iets tussen de twee en de drie miljoen.

Tom en Joep staren elkaar aan.

TOM

Je moet het verhaal nog es vertellen Pieter, maar dan nu heel erg rustig.

Drie miljoen? Eurie?

JOEP

Drie miljoen? Voor een paar schilderijen? En waar zijn ze dan?

PIETER

Ik kan het niet meer betalen om ze op te hangen. Eerst ging dat nog wel, maar nu Van Goppel dood is... ik kan de verzekering niet meer betalen. Dus in een kluis.

JOEP

Drie miljoen?

PIETER

Is het te regelen Joep?

JOEP

Tom?

TOM

Kijk Piet, je mag New York kopen voor een paar spiegeltjes, plastic mag je imitatieleer noemen, een spuuglelijke bijzettafel mag je een replica van een kamelenzadel noemen, een spaanplaten salontafel mag verkocht worden als een mooi stukje solide handwerk in effectvolle antiek-look... het mag allemaal niet, maar het mag allemaal wel, begrijp je? In jouw geval... als niemand bekrachtigt dat jij die dingen echt geschonken hebt gekregen, dan mag het gewoon enkelvoudig niet.

PIETER

Dus we moeten er voor zorgen dat er iemand komt die bekrachtigt dat ik die Van Goppels inderdaad gekregen heb. Lijkt me. Joep?

JOEP

Hoor es even Pieter... elke onvolkomenheid... elk vlekje... elke misvatting, dwaling, mislukking, elk verzuim en elke miskleun ... desnoods een collimatiefout... een tekort... een smet... of een blunder... je komt er mee over de brug want ik zal het verdomme hard nodig hebben. Drie miljoen. Er zijn ministers over minder gestruikeld. Ik ga dit niet zelf doen, ik zet er iemand op waarvan ik weet dat die dit met een imperieuze behoefte zal benaderen. Nou, daar zat ik nou net op te wachten zeg.

PIETER

Ja, ik ben er ook erg blij mee.

JOEP

Desnoods schikken lijkt me. Wat denk jij Tom?

TOM

Tja... es kijken of er nog wat onbehaaglijks over die Vermeulen de ronde doet lijkt me niet overbodig.

JOEP

tegen Pieter Daar kan jij natuurlijk ook een rol in spelen.

PIETER

Kan het echt niet fatsoenlijker?

JOEP

Iets liederlijks, ongepasts, turbulents, onmatig drankgebruik, handtastelijkheid, gegraai in de kas, alles wat niet te bemantelen valt, elke dissonant, elk imperitia is welkom. ...iets wat bloedt, begrijp je? Ik wil een handvol wisselgeld. Ik zoek iets waarmee te compenseren valt.

PIETER

Maar moet het zo? Kan het niet wat minder ordinair?

JOEP

Als ik jou wil ontlasten, dan moet er wat te delgen zijn. Jij wil die krenge toch houden?

Daar staat Maarten in de al dan niet aanwezige deur. Met eenzelfde plastic tas van de avondwinkel.

MAARTEN

Jongens! Jongens! Alle drie nog wel! Cloaca! Ik kom net van de repetitie, tenminste via jouw huis dan Joep, om Laura af te zetten en ik hoor dat je weg bent. Leuke hond. Donder. Zeg! Tom ook hier. Ik hoorde dat jij een tijd in de war bent geweest. Erg hè? Dat dat zomaar kan zonder dat je vrienden dat door hebben.

PIETER

Behalve dan dat jij het dus wel door had!

MAARTEN

Je hebt een tijd in een soort kuuroord gezeten hoorde ik.

PIETER

Kuuroord? Hij zat met een glasscherf in z'n arm te krassen.

MAARTEN

Nee! Ik weet ook alles nog maar sinds een paar dagen! Iemand zei het. En ik zeg: 'Dat kan niet. Tom is een vriend van me, ik zou dat weten', maar ja... het is wel vaker voorgekomen dat we elkaar lang niet zagen natuurlijk en ik heb première. Jongens... een mooi stuk! Wel weer vier uur, niet gaan zeiken dat dat een halve werkdag is... en met een Batmancape op het dak gestaan?

TOM

O ja? Ik weet alleen nog van die onderbroek in Barcelona.

MAARTEN

Dan zal dat van die Batmancape wel erg overdreven zijn.

TOM

Ik hoop het.

PIETER

Ik denk het niet.

MAARTEN

omhelst Tom innig Maar... je bent dus weer beter zie ik. Niet meer knetter.

TOM

Uitgeknetterd.

MAARTEN

Goed! Heel goed! Je moet het echt vertellen allemaal.

TOM

Nu?

MAARTEN

deelt biertjes uit. Wijst op alle vier de mannen en demonstreert een skadansje van vroeger. Weet je dat ik daar vaker aan denk de laatste tijd? Goed waren we hè? Zullen we onszelf recyclen? Doe Maar treedt ook weer op. Serieus. Lijkt jullie dat wat? Optreden op tachtiger jaren feesten en zo?

JOEP

Nou... even de formatie afwachten.

MAARTEN

Joep. Ze is goed!

JOEP

Wie.

MAARTEN

Laura. Jouw Laura. Ik breng 'r altijd naar huis, ik kom er toch zo goed als langs en nu zei ze: 'Kom even naar Donder kijken.'

JOEP

Die Berner Sennen?

MAARTEN

Leuk beest Joep. En?

JOEP

Wat en! Wat goddomme en! Doe es rustig man. Ik kan je helemaal niet volgen!

PIETER

Ja en ik ga deze keer nu es niet de gespreksleider uithangen want ik heb zelf een probleem.

MAARTEN

O? De formatie. Al iets bekend?

JOEP

Nee! Hoezo breng jij Lautje naar huis.

MAARTEN

Omdat we vlak voor de première zitten. We repeteren nu natuurlijk tot 's nachts. Ik wist helemaal niet dat het zo slecht ging tussen jou en Conny. Jongens wat leuk om jullie weer te zien. Meteen toch weer als van ouds hè?

PIETER

Zulke dingen zeg je niet Maarten, zulke dingen denk je alleen maar.

JOEP

Met mijn Laura? Repeteren?

MAARTEN

Maanden geleden al afgesproken. Dat weet je toch wel? Ze mocht meedoen als ik 's avonds vervoer naar huis zou verzorgen. Ze mocht niet alleen op de fiets langs het kanaal zei Conny.

JOEP

Hoe heet het wat... dinges.. hoe heet het?

MAARTEN

Rad van Ixion.

JOEP

Rad van Ixion ja. Daar eh... daar doet Laura aan mee ja. Rad van Ixion. Is het toneel dan?

PIETER

Nee een spelletjesprogramma.

JOEP

Ja zie je, dat dacht ik ook ja.

PIETER

Rad van Ixion! Toneel! Hork!

JOEP

Is het echt toneel?

MAARTEN

Ja!

JOEP

Ik weet wel dat Laura stage bij je zou gaan lopen, maar... ik dacht...

Rad van Ixion...

MAARTEN

Wat.

JOEP

Ik dacht inderdaad dat je een spelletjesprogramma regisseerde. Ik dacht dat Lautje in een leuke jurk de bordjes om moest draaien of een slinger aan een rad moest geven of zoiets.

MAARTEN

Nee. Nee zeg. Kom op nou. Joep. Kom op nou! Je weet toch wat ik maak zeg.

JOEP

Dus ze moet... toneelspelen bij jou.

PIETER

Rad van Ixion Joep, Griekse mythologie.

JOEP

Weet ik veel, ik heb economie gestudeerd neem me niet kwalijk zeg!

MAARTEN

Over vier dagen première. Wat ontzettend leuk om jullie weer es te zien jongens. We zien elkaar de laatste tijd echt veel te weinig.

PIETER

Ja je kan zomaar gek worden.

JOEP

Dus mijn dochter speelt toneel bij jou.

TOM

Ja Joep. Je dochter speelt toneel bij Maarten. Wat zit je nou te zeiken. Het is een toneelstuk. Geen peepshow.

JOEP

O nee? Je weet toch wat-ie maakt?

MAARTEN

Wat bedoel je daarmee?

JOEP

Wat ik zeg.

MAARTEN

Dat pik ik niet van je Joep. Dat pik ik niet. Wat heb jij. Wat zeg jij.

JOEP

Nou... wat ik zeg.

MAARTEN

Ik ben theatermaker en soms loopt er wel es iemand inhoudelijk in z'n blote kont ja, en als jij dat porno vindt, dan zit dat toch echt in jouw ogen.

JOEP

Moet Laura in haar blote reet? Maarten? Staat mijn dochter inhoudelijk in haar blote reet?

MAARTEN

Jouw dochter wilde heel specifiek bij mij stage lopen. Iedereen wil bij mij stage lopen.

JOEP

In haar blote reet?

MAARTEN

Ik had elke studente, van elke toneelschool kunnen krijgen voor die rol, maar Laura mocht het doen.

JOEP

In haar blote reet Maarten?

MAARTEN

Omdat ze heel graag wilde en omdat haar vader mijn vriend is. Maar als jij nu zegt dat je het niet wilt hebben... dan ligt ze eruit.

JOEP

Dat zeg ik niet. Dat maak jij er nu van, maar dat zeg ik helemaal niet.

MAARTEN

Dan rij ik nu terug naar je huis om te zeggen dat ze vervangen wordt.

JOEP

Moet ze in haar blote reet Maarten.

MAARTEN

Ja. Even. Ja.

JOEP

Zie je? Zie je nou?

MAARTEN

Zeg het maar Joep. Ik heb nog vier dagen voor de première. Moet ik haar ver-vangen?

JOEP

Nee je moet haar een jurk aantrekken.

MAARTEN

Dat kan niet. Inhoudelijk kan dat niet!

JOEP

Ach flikker toch op met je inhoudelijk man. Jij zou Sneeuwwitje nog in een tijgerstring in de kist leggen. En de negen dwergen kregen bij jou allemaal inhoudelijk een lul van een meter omgebonden. Gelul!

PIETER

Zeven.

JOEP

Zeven?

PIETER

Dwergen.

MAARTEN

Jij bent gewoon...

JOEP

Nee ik ben geen fan van je werk en dat wist je allang. Dat heeft niets met de blote reet van m'n dochter te maken behalve dan dat we het er

nu es openhartig over hebben. Heeft verder niets met de blote reet van Laura te maken.

TOM

Wel.

PIETER

Denk ik ook wel.

JOEP

Nee nee nee nee! Ik heb dat al jaren! Wij hebben dat al jaren. Elke keer als wij een voorstelling van je gezien hebben zeggen we tegen elkaar: leuk dat-ie met die onzin z'n geld kan verdienen, maar moeten wij daar nou echt twee keer per jaar mee lastig gevallen worden?

PIETER

Jij zegt dat.

TOM

Ja jij zegt dat altijd ja.

MAARTEN

Wat heb je nou ineens.

TOM

Laura.

JOEP

Hallo Tom Eckstein! Halliedieliediejo! Echt niet hoor.

MAARTEN

Wat.

PIETER

Zeg... wat kom je eigenlijk doen Maarten. Ik wil naar bed. En Joep moet naar de logeer-kamer. En Tom moet op de bank dus opgesode-mieterd.

TOM

O?

PIETER

Jij gaat niet terug naar dat kamertje met die wasbak aan de muur, geen denken aan.

TOM

O. Oké.

MAARTEN

Moet ze eruit? Moet ze eruit Joep?

JOEP

Niemand van ons vindt er ook maar ene flikker aan hoor wat jij maakt.
Tom al helemaal niet.

MAARTEN

Is dat allemaal omdat Laura even naakt is?

JOEP

Nee, dat is allemaal omdat het waar is! Voor we naar jouw première gaan nemen we alle drie vier keer! een dubbele espresso! Dat is samen 24 espresso's en nog ligt Tom na een uur of drie tegen Pieter aan een tukje te doen.

PIETER

Wat voor Pieter ook helemaal niet leuk is. Maar van die espresso's is gewoon omdat ik van espresso's hou.

MAARTEN

Is dat zo Tom? Lig jij in de schouwburg een tukje te doen?

TOM

Ja.

MAARTEN

Pijnlijk.

TOM

Pieter doet speciaal dat geruite pak aan met die stevige schoudervullingen, dan is het voor ons allebei best wel te doen.

JOEP

En het ergste vinden wij... wij! die muziek. Lig je inderdaad net lekker een tukje te doen, wordt er van die stampharde muziek ingeknald. Ik schrik me elke keer weer een ongeluk. Een jurk aan! Mijn dochter moet een jurk aan!

MAARTEN

Jij bent jaloers.

JOEP

Waarop zou ik nou jaloers moeten zijn. Jij zit toch niet aan haar hè?
Met die vieze regiehanden van je? Waarom was je naar binnen gegaan in
mijn huis?

MAARTEN

Om Donder even te zien. Dat vroeg ze.

JOEP

Donder. Jij stapt uit je auto om Donder te bekijken.

MAARTEN

Ik dacht dat je thuis zou zijn. Donder ja. Omdat ze hem donderdag heeft
gekregen.

JOEP

Wie?

MAARTEN

Wie? Laura. Ze is toch achttien geworden donderdag?

JOEP

schrikt zich gek, maar zonder een spier te vertrekken Ik moet even
bellen jongens. *Hij loopt af.*

MAARTEN

En zo moeilijk is het toch niet te onthouden want ze is precies een
week eerder jarig dan hij. Dat weet ik nog wel.

PIETER

Ik ook. Jij ook Tom.

TOM

Ja. Hoe oud werd-ie toen? Toen Laura geboren werd?

PIETER

26.

TOM

26. En Laura een weekje. Mooi was dat hè?

PIETER

Geen idee wat je bedoelt.

TOM

Wel.

PIETER

Ja wel ja, maar we kennen het verhaal nu wel. Ik zie al aan je dat je er weer op aan gaat sturen en dat wil ik niet. Waarom doe je dat.

TOM

Omdat het zo mooi was.

PIETER

Dat ik moest janken.

TOM

Ja. Doe nog es?

PIETER

Nee, dat achterlijke gejack.

TOM

Tsjonge wat heb jij toen zitten huilen Pieter.

PIETER

Zie je? Dat bedoel ik. Dat vind jij leuk.

TOM

Nee niet leuk. Mooi. Kan je dat niet nog even een klein stukje oproepen?

PIETER

Nee.

MAARTEN

Achttien jaar geleden. Idioot zeg. Heb ik 'r toen vastgehouden? Laura? Toen we op kraambezoek gingen?

TOM

Joep gaf haar eerst aan Piet. Piet raakte toen... er gebeurde toen iets met Piet, emotie zeg maar, die moest toen zo huilen dat-ie bang was dat-ie haar zou laten vallen en hij gaf haar toen aan jou.

MAARTEN

Idioot.

PIETER

Dat is wel het hoogtepunt in jouw leven hè? Dat ik toen moest huilen.

TOM

pakt Pieter vast Jij wordt in ieder geval nooit van de een op de andere dag knetter. Misschien ook niet gelukkig, maar zeker niet gek. Jij kan het. Voelen.

PIETER

Zit nou niet zo sentimenteel te lullen man. Het was gewoon... ik zag Joep, onze Joep... met dat kleine mensje. En nou ja... dat was mooi. Gewoon heel erg mooi. Hebben jullie hem daarna ooit nog zo gelukkig... *Hij wordt bijna overmand door emotie.* Nou ja. Klaar.

MAARTEN

Ja man. Wat heb jij toen zitten huilen Pieter.

PIETER

Jaha! Jaha! Zitten huilen. Heel hard zitten huilen. Had het misschien ook iets te maken met dat we die magnumfles champagne toch niet zo'n geschikt geboortecadeau vonden en die dus maar zelf opgedronken hebben voor we gingen? Had het misschien iets te maken met de geur in dat huis... met Conny met los haar in bed en onopgemaakt en lief? Dat gezicht van Conny, van marsepein. Die huid. Zo intens wit. Twee liter bloed verloren! Maar levend met een dochter weer thuis. Met Joep zo trots?

TOM

Dat hij haar gaf. Aan jou. Laura. Dat... toen brak je.

PIETER

Ja Tom, toen brak ik. *Hij drinkt z'n weer opkomende ontroering in een lange teug weg wat niet helemaal lukt.*

MAARTEN

God dat jullie zo bekrompen denken! Dat valt me wel even tegen en rauw op m'n dak zeg.

PIETER

Maarten... ga es naar huis. Wij moeten allemaal naar bed.

MAARTEN

Dus jullie vinden er eigenlijk geen flikker aan wat ik maak.

TOM

Waarom... hebben we ons wel es afgevraagd... maak je nooit meer es een stuk zoals vroeger bij het studententoneel.

MAARTEN

Dat was oefenen.

TOM

Ja.

PIETER

Ja.

MAARTEN

Je kan niet heel je leven blijven oefenen. Op een bepaald moment moet er ook iets zijn!

TOM

O.

MAARTEN

Wij begroeten elkaar toch ook niet meer met 'cloaca'! Dat is gewoon voorbij.

PIETER

Toen je net binnenkwam riep je het nog.

MAARTEN

For sentimental reasons. Maar Pieter... jij toch wel? Jij vind m'n stukken toch mooi? Of... ben jij nou ook ineens...

PIETER

Nou eerlijk gezegd vind ik er de laatste tijd geen reet meer aan wat je maakt. En nu opgesodemieterd.

MAARTEN

Nou... dat vind ik wel een dingetje. Dat ik godverdomme zowat twintig jaar bezig ben om iets op te bouwen, een heel eigen stijl, ik ben nooit op safe gegaan, ben niet in de valkuil van het succes getrapt, ben me blijven vernieuwen, risicovolle dingen gedaan... ik ben in het buitenland beroemder dan in Nederland, maar hier toch ook echt wel iemand, dat kan jullie toch niet ontgaan zijn, en dat mijn vrienden de enigen zijn die er niks aan vinden, begrijp ik nu.

TOM

Misschien omdat wij je kennen van toen je nog niemand was.

PIETER

Ik ben dan misschien in jullie ogen een janker, ik voel inderdaad nogal veel, maar bij jouw stukken de laatste tijd steeds minder Maarten. Dat is wel een feit ja.

MAARTEN

Zijn jullie aan het verweken?

PIETER

Nee jij bent aan het verharden.

MAARTEN

Gaan jullie maar naar Holiday on Ice met de kerst. Lijkt me kunstzinnig genoeg.

PIETER

Mag ik naar bed?

MAARTEN

Heeft-ie een vriendin.

PIETER

Dat weten we niet, daar vragen we niet naar.

MAARTEN

Hij heeft dus een vriendin. Ik vraag het, Piet, omdat jij hier anders over drie dagen met een zielige jarige Joep zit.

PIETER

Over drie dagen zit Joep gewoon weer thuis bij zijn gezin.

MAARTEN

Daar zou ik maar niet vanuit gaan.

PIETER

O. Lekker weer. Ik ga hier niet met een zielige jarige Joep zitten. Jullie komen en dan nemen we hem wel mee uit eten of zoiets.

MAARTEN

Ik kom niet, ik heb dan de volgende dag première.

TOM

Ik ga niet met z'n vieren uit eten. Vier mannen uit eten omdat er een jarig is. Deprimerend! Ik ben er net weer een beetje bovenop. Ik wil niet

uit eten, met z'n vieren aan een rond tafeltje in een te duur restaurant waar je niet mag lallen. Dan denk ik heel de avond: nog twintig jaar en dan komen ze het brengen. Tafeltje dekje... ons eten in een piepschuimen doos.

PIETER

Waar slaat dat nou op. Waar slaat dat nou op! Wil je een pyjama?

TOM

Iets leuks! Iets... spannends. Iets... om hem weer es wat te laten voelen.

PIETER

Dat 'voelen' wordt door jou wel schromelijk overschat Tom. Zo leuk is het helemaal niet. Daarbij is-ie alleen maar jarig. Uit eten. Punt.

MAARTEN

Ik kan niet.

TOM

O ja! Jij kan wel!

MAARTEN

O ja?

TOM

begint hard te lachen Wat een goed idee!

Donker. (Eventueel pauze.)

Pieter staat op het punt van weggaan, jas al aan. Joep is net binnen.

PIETER

Ik moet weg.

JOEP

Je begrijpt toch wel wat dat betekent?

PIETER

Ja. Ja. Fijn voor je. Maar ik moet nu toch weg.

JOEP

Geweldig. Om dat net vandaag te horen.

PIETER

Nou.

JOEP

En zo'n gesprek Pieter, dat is een formaliteit. Op het moment dat de formateur je uitnodigt voor een gesprek is het al besloten. Het is dus al besloten. BuZa. Het wordt BuZa. Wie anders op BuZa.

PIETER

Leuk hè?

JOEP

En uitgerekend vandaag dat ik het te horen heb gekregen.

PIETER

Ik moet nu maar gaan.

JOEP

Omdat ik vandaag jarig ben bedoel ik.

PIETER

Ja ik hoor je wel. Maar ik moet toch weg. Alleen even dit: het was niet mijn idee. En dus sorry.

Pieter gaat weg. Laat Joep alleen achter. Die belt.

JOEP

Kan je praten...? Het is zover. Overmorgen ga ik naar de formateur. Jij en ik rijden over een half uur naar Maastricht of Gent of Brugge wat je wilt Jenny. Verzin maar een spoedklus, ik neem je decadent mee uit eten, en we overnachten niet onder de duizend euro. Heb je tijd om je

om te kleden. Iets geils...? Ik ga uit van Buitenlandse zaken. Ik ben geen partij-ideoloog. Ik ben geen vaandeldrager. Ik ben een persoonlijkheid en dat weten ze. Ze moeten mij de ruimte geven. Dat weten ze. Buitenland Jenny. Veel buitenland. Vrijheid... eindelijk kan ik mezelf es laten zien...! Maar ik ben jarig lieverd, dat ben je toch niet vergeten...? Ja Jezus zeg, tienminutengesprek... kan hij dat niet doen...? Je man! Ach nee, Jenny, nu niet de mooiste nacht van m'n leven verpesten omdat je naar een tienminutengesprek moet met een leraar geschiedenis... Mentor, ook goed... Ach lieverd, al die kinderen doen rare dingen op die leeftijd. ...heb jij nooit gespijgeld dan...? Stoned in de les... hoe weet zo'n docent dat nou, heeft ze urine afgenomen bij je zoon? Ze kletsen ook maar wat hoor... Ja... Ja... Ja... Ja... Sorry. Dag lieverd. Goed tienminutengesprek... Ja. Dag lieverd. *Verdwaasd kijkt ie voor zich uit. Belt weer.* Met pappa. Is mamma thuis...? Roep 'r es Bram...

Ondertussen zijn achter hem vier ska-mannetjes opgekomen. Geruite te korte broek, te groot colbert, daar onder een wit T-shirt, zonnebrillen, gleufhoedjes, driekwart regenjassen.

JOEP

Hoezo kan ze niet aan de telefoon komen! Zeg maar dat het heel erg belangrijk is. Ze moet...! Bram... het interesseert pappa geen flikker dat mamma Spaans staat te koken in de keuken en het interesseert me al helemaal geen drol dat mamma zegt dat de boel dan aanbrandt; ze moet aan de telefoon komen. Nu! Nu Bram. Zeg tegen mamma dat ze aan de telefoon moet komen! Conny! *Hij schreeuwt z'n woede eruit.* Conny kom onmiddellijk aan de telefoon! Conny!

Dan zet een van de vier ska-mannetjes de ghettoblaster aan. Madness, of iets dergelijks. Ze dansen een formatie-skadansje. Ziet er grappig en energiek uit. Joep weet niet wat hem overkomt. Ze komen hem in het dansje steeds nader. Als ze vlakbij hem zijn wordt hij in het dansje betrokken doordat-ie steeds aangeraakt wordt door de een of de ander. De aanrakingen worden naarmate het dansje vordert steeds brutaler en erotischer. Het is allemaal nogal overrompelend voor Joep die heen

en weer geslingerd wordt tussen bijzonder prettige en bijzonder onprettige gevoelens. Joep probeert te ontdekken wie wie is en wat de identiteit van de vierde skadanser is. Hij wordt vooraan in het rijtje getrokken en als ze de zijwaartse ska-beweging maken is het net of Joep door de vier achter hen 'bereden' wordt. Er wordt champagne neergezet en twee glazen. Het licht wordt gedempt. Dan vertrekken de vier skadansers even plots als dat ze kwamen. Joep moet er ontzettend van bijkomen. Dan wordt hij gebeld.

JOEP

Ja?

Hij kijkt naar de deur, of doet die open. Daar staat een skamannetje met een mobiele telefoon en een ghettoblaster. Het mannetje komt binnen, zet de ghettoblaster aan. Daar komt nu geile stripmuziek uit. Prince? Wederom is Joep totaal verbijsterd. Hij wordt door 'het mannetje' zachtjes midden op de bank gezet en er volgt een professionele strip-act. Het vierde skamannetje blijkt een vrouw die onder de ska-outfit geile lingerie draagt in de agressieve stijl; latex jarretels en lieshoge laarzen. Als Joep de bedoeling eenmaal doorkrijgt is er van schroom al vrij snel geen sprake meer en laat hij het zich allemaal heerlijk welgevallen. De dame is professioneel. Ongegeneerd zwaait ze haar benen vlak voor Joep zijn ogen omhoog. Ze draait zich met haar reet naar hem toe en hij begrijpt dat hij haar slipje af mag stropen. Ze trekt hem de vloer op en doet alle suggestieve en opwindende handelingen met hem die denkbaar zijn, zonder dat ze de regie verliest. Joep krijgt er echt zin in. Onder het slipje blijkt een minuscuul gevederd tangaslipje te zitten. Daarin danst ze vlak voor hem verder. Ondertussen heeft ze champagne ontkurkt en giet die over hem en zichzelf heen. Joep mag het aflikken, van haar borsten tot haar slipje. Dat doet hij met graagte. Tot zijn tong iets vreemds voelt onder het hele kleine gevederde tangaslipje. Hij wordt er door afgeleid, wil zich erover heen zetten, maar het kwaad is geschied. Weer voelt z'n tong iets raars onder het tangaslipje. Hij leidt haar naar het licht. Wat-ie ziet ontnemt hem onmiddellijk alle lust. De call girl doet nog haar

best om hem weer aan de gang te krijgen, maar Joep staat er boos en ongeïnteresseerd bij. Dan geeft ze het op en gaat op de bank, niet eens beledigd, een glas champagne drinken.

JOEP

Sorry, maar als je zoiets organiseert dan moet het perfect zijn. Perfect. Sorry. Daar ben ik misschien wat star in... maar dit soort cadeautjes zijn natuurlijk precair. Dat snap jij ook wel. Als je zoiets doet, dan all the way. Ik vind het een fantastisch gebaar van de jongens... *Hij bekijkt het merk van de champagne.* Ik neem jou niks kwalijk. Je bent eh... goed. Echt goed... maar... ik word 45 jaar, ik ben thuis even weg, ik wacht al twee maanden op een bericht... een belangrijk bericht... van mijn werkgever... nu is het er... en nu kan mijn vriendin niet bij me zijn want ze heeft vanavond een tienminutengesprek, gisteren kon ze niet weg want er kwam iemand met staaltjes voor de bekleding van de bank... en eergisteren had ze een spiertje verrekt met hardlopen. Dan weet jij het wel hè? Ik weet het dan wel. Het is een leuk idee van de jongens... echt een leuk idee... met die ska en zo... en dat ik niet wist wie die vierde was... ze hebben daar echt over nagedacht... en betaald... en dat dansje met jou geoeffend... echt aardig... *Hij raakt een beetje geëmotioneerd.* Wat een ontzettend leuk idee van ze. Jij. En goed hoor. Chapeau. Echt goed ben je.

Hij gaat naast haar op de bank zitten. Vindt dat-ie overal aan mag komen. Frummelt wat met haar borsten. Wil zoenen, want het is toch al betaald, maar dat weet ze te ontwijken. Ze komt weer wat in actie. Gaat staan en draait met haar reet voor zijn gezicht, terwijl ze gedachteloos de zaal in kijkt. Hij valt op z'n knieën van de bank en stroopt de lieslaarzen af, voor zover het gaat. Hij zit op z'n knieën als zij zich naar hem omdraait. Zijn gezicht is vlakbij het tangaslipje. Hij schrikt enorm van wat hij ineens zo dichtbij ziet.

JOEP

Sorry. *Hij loopt naar de andere kant van de kamer, weet zich geen raad en begint te huilen.* Dan moet het ook perfect zijn, begrijp je? *Hij wijst naar vlak bij haar gevederde tangaslipje.* Dan moet dat anders

zijn. En normaal gesproken kan ik het best hebben, maar niet nu! Niet nu! *Ze kijkt naar haar tangaslipje.*

JOEP

Dat... dat is een keizersnee. Je hebt daaronder een litteken van een keizersnee. En... ik kan eigenlijk overal tegen; rimpels, vetkwabben... ik ben echt eh... niet zo flauw... maar... die snee... weet je... die snee... nu op dit moment dat eh... daar krijg ik een slappe van. Sorry. Je mag best weggaan. Of... wacht nog maar even. Is leuker voor de jongens. Gaan we alle twee een tukje doen en donder je gewoon op over een uurtje. Hou ik een geil verhaal tegen ze... iedereen blij. *Hij gaat naast haar zitten, slaat haar amicaal op haar bovenbeen. Staart dan lang voor zich uit.* En ja... alles bij elkaar denk ik dan nu even op een zwak moment: waar en wanneer en waardoor is het uit m'n klauwen gevallen. Waar zijn Conny en ik gestopt met van elkaar te houden, denk ik nu even. Dat teken... dat litteken... dat eh... raakt een snaar. Ik heb dat alleen maar op de buik van m'n vrouw gezien begrijp je. Nooit op een ander lichaam, zeker niet als ik eh... van plan was... nogmaals... vetkwabben, rimpels... maar... dit... snap je? Dit is... mijn verhaal. *Hij huilt.* 32 uur was Conny al bezig! 32 uur! Ik had 'r in bad gedaan, we hadden onder de douche gestaan, in bad gedaan, onder de douche, in bad, terug op bed... 32 uur. 'Wat een superteam zijn jullie' zei de vroedvrouw. Maar Laura wilde niet komen. Mijn oudste dochter, Laura. Ze kwam niet. En Conny had pijn. En geen kindje. Geen kindje. Acht centimeter ontsluiting. Geen kindje. Bij 36 uur sprak ze niet meer. Conny. Wel m'n hand vasthouden. Ik mocht niet weg. Niet eens naar de wc. Maar ze sprak niet meer. Ze wilde niet meer. Ik dacht: ze gaat dood. Ik dacht: dit wordt niet de geboorte van m'n eerste kind, maar de dood van m'n vrouw. Ik wist bij god niet meer wat ik moest doen. Wat kan je doen! Geen kaarsjes meer, geen thee, geen warm bad... allemaal gelul. Toen zei de vroedvrouw: 'Ze kan niet meer, we gaan naar het ziekenhuis.' Ze belt een ambulance, hoor ik. Ik denk: alles is verloren. Conny is aan het vertrekken, dacht ik. Toen... dat weet ik allemaal niet meer... ambulance... ziekenhuis... Conny krijgt een infuus in haar

hand met oxytocine. Ze ligt, ik sta over haar heen gebogen, met haar hoofd in m'n handen en terwijl ik op de ene monitor de weeën in de gaten hou en op de ander de hartslag van Laura, zeg ik tegen haar: 'Het komt goed. Het komt allemaal goed.' En ik denk: 'O god laat haar niet doodgaan. Als u haar niet laat doodgaan, zal ik verder alles in m'n leven verdragen.' We maken een nieuw kindje, veel verdriet, maar laat Conny niet doodgaan.' En zo zitten we daar. En we wachten. En dan ineens zegt ze weer iets. Ik versta haar niet. Ze kijkt me aan en zegt: 'We gaan persen.' En ik denk: 'Het gaat lukken, alles komt goed.' Conny perst een keer. En ik bedank de god waar ik niet in geloof maar toen even wel. En nog een keer persen. En nog een keer. En dan zie ik aan de mensen om ons heen dat er iets mis is. Ik hoor, voor ik het begrijp, hoor ik, dat het tikken van de CTG is veranderd. Het tikken van Laura's hartje. Is veranderd. Trager... heel veel trager.

Dan... ren ik te midden van hollende mensen door een gang. Iemand hijst me in een groen pak, iemand brengt me naar een kraan, iemand zegt dat ik m'n handen moet wassen, ik krijg een mondkapje op, een muts op, papieren sloffen over m'n schoenen. Iemand zegt:

'Navelstreng' en 'keizersnee.' Iemand brengt me naar de operatiekamer waar Conny ligt. Weg. Totale narcose. Iemand geeft me een fototoestel en zegt: 'Veel foto's maken, veel foto's maken.' En dat doe ik... Ik knip en knip en knip, ik denk nog: slim van ze, om me wat te doen te geven. Later hoor ik dat het echt nodig was, die foto's. Om Conny ervan te overtuigen dat het kind in haar armen echt haar kind is. Snap je. Veel vrouwen die onder narcose bevallen blijven daar hun hele leven over twifelen. Dat wist ik niet. Dat hebben wij niet. Wij weten het nooit zeker, maar wij twifelen niet. Als we tien minuten later waren geweest had Laura zich opgehangen. Ze was bezig om geboren te worden terwijl ze zichzelf met elke perswee meer ophing aan haar navelstreng. Om haar nek. Maar ze werd geboren. Een superteam. *Hij moet huilen.* Sorry hoor. Dit heb je zeker nog niet eerder meegemaakt. Een jankende kerel. Of wel. En weet je wie daar altijd bij waren? Weet je wie er altijd van

wisten? De jongens. Die nu ergens staan te blauwbekken buiten. Waarom is alles eigenlijk alleen maar minder geworden.

Hij gaat naast haar op de bank zitten. De call girl is lief voor hem. Legt een arm om hem heen. Ze begint nu ook te vertellen, maar in het Russisch. Joep verstaat er geen woord van, maar het is ook een emotioneel verhaal, dat ziet-ie wel aan haar. Op de een of andere manier troost het hem. Terwijl zij vertelt, met haar melancholisch lage stem legt hij zijn hoofd op haar schoot en aait zij over zijn haar. De huilbui heeft hem moe gemaakt. Hij voelt zich erg 'schoon'.

CALL GIRL

Russisch Als je me kon verstaan, dan hadden we het vast goed, man zonder naam. Ik voel zoveel verdriet bij je. Maar wat is het. Is je vrouw dood? Och, dat hoop ik niet voor je. Iets met de snee op m'n buik hè? Ik had al een gek gevoel over vanavond... Ik heb ook veel verdriet schat. Veel verdriet. Ik ben geen hoer, weet je, ik ben een moeder. Maar alleen dan uit een verrot land. Dacht jij dat ik niet liever bij mijn dochters was? Natuurlijk. Elke moeder wil bij haar kind zijn. Maar het kan niet. *Maarten, Tom en Pieter sluipen het appartement binnen en zijn erg verrast door het tafereel op de bank.*

CALL GIRL

Russisch Wat denk jij. Dat ik al die kerels aan me laat zitten voor een paar dure schoenen? Nee, mijn dochters. Natuurlijk, mijn twee dochters! Ze zitten intern op een exclusieve internationale school. Ze mogen worden wat ze willen. Dokter. Tandarts... ik laat me blauw knijpen en rauw naaien voor mijn lieve kinderen. Nog vijf jaar. Begrijp je me? Nog vijf jaar. Dan kan ik terug, dan komt alles goed. *Ze aait gedachteloos over het haar en het gezicht van Joep die totaal ontwapend is. Hij streelt haar. Maarten, Tom en Pieter hadden iets totaal anders verwacht.*

JOEP

Wat begrijpen we elkaar goed hè? Ja, wij begrijpen elkaar. Nu niet schrikken als ik nog even ga janken. Even. Er zit nog wat. Zo'n ouwe bui, die maar niet overdrijft. Zo'n regenwolk die ik al jaren meezeul.

Mag die leeg? Gek dat je dat ineens zo kan voelen. Ik weet precies waar-ie zit, hier achter in m'n hoofd. En daar zit-ie al heel erg lang en ik wil er van af. *Hij zucht een paar keer erg diep. O god... O god... O god... De call girl aait hem en zingt een Russisch slaapliedje voor hem. Joep snikt het uit.*

Maarten, Tom en Pieter weten niet wat ze zien. Zonder dat Joep het merkt tikt Maarten de call girl op haar schouder. Doet van: 'Is er nou geneukt?'. Ze zingt gewoon door, terwijl ze nee schudt. De jongens weten niet wat te doen. Ze willen weer weggaan, maar de call girl doet: 'Ik ga over tien minuten weg, wie betaalt mij?' O ja, de enveloppe. Tom brengt de enveloppe naar de call girl, en terwijl ze de huilende Joep streelt en een Russisch slaapliedje zingt, doet ze: 'Laat es zien, wat erin zit, tel het es terwijl ik het kan zien.' Tom haalt het geld eruit en samen tellen ze de inhoud. Iets van 300 euro. Ondertussen heeft Joep iets gemerkt en opent zijn ogen. Hij ziet uit zijn ooghoek de afrekening. De call girl ondertekent net op verzoek van Tom de rekening. Joep komt overeind.

JOEP

Zeg... hou es even je klep, met dat Russisch gejeremieer. Wat een verrassing jongens! Te gek!

MAARTEN

We stonden te kleumen buiten.

JOEP

Ja natuurlijk, tuurlijk.

MAARTEN

We dachten: die ligt te naaien in de slaapkamer.

JOEP

Ja... zoiets ja.

MAARTEN

We dachten: we gaan naar binnen, stil een biertje drinken.

JOEP

O ja. Ja.

MAARTEN

Was het je niet opgevallen dat je haar in haar beginnetje mocht neuken
Joep?

PIETER

Ik vond het geen goed idee. Ik zei het toch? Het was geen goed idee.
Daar staat z'n hoofd nu helemaal niet naar.

MAARTEN

Z'n hoofd hoeft er ook niet naar te staan Piet.

JOEP

Het liep een beetje anders... maar... geweldig.

TOM

Hebben jullie niet geneukt.

JOEP

Neehee.

MAARTEN

Nou.... kom op nou!

TOM

Wat maakt dat nou uit! Wat maakt dat nou uit! Neuken kan heel
deprimerend zijn Maarten, misschien was zijn ding wel veel
interessanter.

MAARTEN

Daar betalen we toch geen honderd euro de man voor! Een beetje door
z'n haar wrijven en een liedje kwijlen, dat doe ik godverdomme voor
niks.

TOM

Het maakt niet uit! Het is goed! Het is goed zo!

MAARTEN

Kom op nou! Driehonderd euro! Dit is geen ontwikkelingshulp heren,
gewoon business. Ze heeft al die tijd op haar reet gezeten, dus het is
sowieso al een makkelijk avondje voor haar, dus voor driehonderd euro
mag ze dan nu nog wel even een dansje doen. Kom zitten Piet, zie je
ook es een lekker stukje vlees.

JOEP

Ze mag naar huis.

MAARTEN

Dikke schijt. Ze gaat helemaal niet naar huis. You! Dance!

JOEP

Maarten...

MAARTEN

Ik heb morgen première Joep, mag ik even een beetje ontspannen?

CALL GIRL

Russisch Probeer jij mij iets te bevelen kereltje?

MAARTEN

Dance. Do your job!

CALL GIRL

loopt naar Maarten toe en streelt hem in z'n gezicht. Russisch

Vriendelijk vragen, boerenlul. Heel erg vriendelijk vragen.

MAARTEN

Just dance, five minutes. That's all.

CALL GIRL

Russisch Alsjeblieft Helena.

MAARTEN

Kutwif.

CALL GIRL

Russisch Alsjeblieft Helena.

MAARTEN

Wat wil ze nou.

TOM

Heel gek, maar ik geloof dat ze als mens behandeld wilt worden.

MAARTEN

Moet ik nou... alsjeblieft zeggen?

TOM

Zij misschien niet, maar ik wel. Doe het Maarten. *zet de televisie aan en gaat vanaf de bank zitten zappen*

PIETER

Hallo, wiens huis is het hier ook weer? Dat van mij dacht ik nog altijd en ik was sowieso al mordicus tegen dit grappige plannetje...

TOM

Het had heel mooi kunnen zijn. Heel humaan en hartverwarmend.

JOEP

Dat was het ook Tom. *gaat naast hem zitten op de bank* Echt waar.

Bedankt. Jouw plan hè? Rare gek.

Ze kijken allebei televisie en moeten een beetje lachen. Tom doet: 'Leg je hoofd maar op m'n schoot'.

JOEP

Nee man.

TOM

Vond je toch lekker?

JOEP

Nee man.

PIETER

Ja! En nu iedereen opgesodemieterd!

JOEP

Maar ik woon hier.

PIETER

Naar je kamer dan.

TOM

En ik logeer hier want ik kan niet alleen zijn.

Joep gaat op de bank liggen met zijn hoofd op de schoot van Tom.

PIETER

My dear Helena, thank you for this lovely evening. Will you please leave us alone now?

MAARTEN

Ze zou nog dansen!

PIETER

Dit is mijn huis, mijn leven... jij bent een boerenlul en die vrouw mag naar huis. Wat is er met jou! Een beetje geil is wel leuk, maar man, wat jij doet is behoorlijk gênant hoor.

MAARTEN

Kom op nou! Jou zegt het niks natuurlijk met je suffe nichtenlul, maar dit is een jongensdroom hoor.

PIETER

Suffe nichtenlul?

JOEP

Het is mijn cadeau en ik zeg dat ze nu naar huis mag.

MAARTEN

Dan ga ik nog even met haar de slaapkamer in. Betaald is betaald jongens, niet zo zeiken nou.

PIETER

Jij gaat absoluut niet mijn slaapkamer in.

MAARTEN

Wat is er nou. Wat is er nou ineens. Dat ik je een suffe nichtenlul noemde? Man! Daar zit ik toch helemaal niet mee? Denk je dat ik meer dan twintig jaar met je bevriend ben om daar dan nu een punt van te maken? Donder toch op. *loopt naar Pieter, omhelst hem stevig en zoent hem vol op z'n mond* Zit ik toch niet mee? Zit ik helemaal niet mee. Weet je toch wel van me?

Pieter is totaal van de kaart door deze ongewenste intimiteit. Tom doet: 'Kom maar hier zitten.' Pieter gaat naast Tom zitten die een arm om hem heen slaat. Maarten voelt dat-ie te ver is gegaan.

MAARTEN

Jongens! Laat me nou even dollen.

Ik heb morgen première.

Maarten staat nu als enige, de rest zit op de bank. Helena komt op hem af. Verleidelijk, een beetje dansend. Ze raakt hem hier en daar aan. Fluistert iets in zijn oor. Gaat achter hem staan en laat haar handen vanaf zijn schouders naar beneden glijden. Heel sensueel. Maarten ziet zijn droom uitkomen. De andere drie kijken televisie.

Dan, als Helena's handen zijn kruis naderen mimet zij een toneelstukje: haar handen zoeken eerst voorzichtig naar z'n lul, maar ze doet al snel naar de andere drie van: 'Wat is dit nou?' Ze zoekt heftiger, 'vergeet' haar sensuele spel. Zoekt driftig en trekt uiteindelijk

haar hand uit zijn broek terug. Doet naar de anderen: 'Zo'n klein pikkie.'

CALL GIRL

Sie sind ein kleiner Mensch.

Dan gaat ze. Maarten is diep beledigd. De andere drie hebben het zogenaamd niet gezien. We horen nu dat ze naar Engels voetbal zitten te kijken.

MAARTEN

Zo'n koekeloeres hoor.

JOEP

Maarten... toi toi toi.

MAARTEN

Jullie hoeven niet te komen morgen. Blijf alsjeblieft weg zeg.

JOEP

Heeft mijn dochter een jurk aan?

MAARTEN

Voor mij hoeven jullie echt niet te komen. Conny komt ook. Dat is voor jou toch niet te doen Joep? Zij op rij 1 en jij op rij 14.

JOEP

Heeft mijn dochter een jurk aan?

MAARTEN

Kom jij dan op een andere dag. Je bent toch niet zo gek op premières begrijp ik sinds kort.

JOEP

Heeft mijn dochter een jurk aan?

MAARTEN

Niemand! Niemand! Geen directie, geen bestuur, geen subsidiënt, geen recensent gaat mij zeggen hoe ik een stuk doe. Ik ga nooit door de knieën.

JOEP

Dus?

MAARTEN

Dus ook niet voor emotionele chantage.

Iedereen begrijpt wat daarmee bedoeld wordt, maar niemand heeft nog de energie om er op in te gaan. Het is duidelijk dat iedereen wil dat Maarten weggaat en dat voelt hij.

MAARTEN

Ik heb wel het idee... op de een of andere manier... dat ik, sinds jullie hier samenwonen, de lul ben. Ik kan geen goed meer doen. Eerst dat jullie mijn werk dus helemaal kut vinden en nu dat ik het met die vrouw ook weer niet goed doe. Die vrouw heeft daar echt geen last van. Alleen jullie. Ik ben niet veranderd hoor. Als er hier iemand is die in zijn leven gedaan heeft wat-ie wilde doen, wat-ie móest doen, dan ben ik het. Ik heb consequent en compromisloos gedaan wat ik wilde doen. Niemand van jullie kan dat zeggen. Kijk nou es. Kijk nou es even. Is van hieruit een behoorlijk walgelijk gezicht, jullie.

TOM

Romantische overtrekset met bloemetjesmotief voor een superprijs.

MAARTEN

Sorry?

TOM

Attractieve beugelbeha met zacht gepolsterde cups vormen een prachtig décolleté. Super draagcomfort en hoogst actuele belijning.

MAARTEN

Ik... wat? Zeg het dan gewoon. Zeg het dan. Jullie zijn alle drie jaloers op mij.

TOM

Blazer met grote geweven lammy-kraag in nertslook. Iets getailleerd model. Met afgeronde zoom en aantrekkelijke omslagmanchetten.

MAARTEN

weet totaal niet wat ie met dit ge-orakel aan moet Nog een biertje dan maar allemaal?

PIETER

Bier is op.

MAARTEN

Halen dan maar?

Ze knikken alle drie. Maarten kijkt of hij geld in z'n zak heeft en gaat naar buiten. Tom zit nog steeds met zijn arm om Pieter heen die dit niet onprettig vindt en Joep ligt nog steeds met zijn hoofd op Tom zijn schoot.

TOM

Wat ik me nou afvraag Piet.... jij kan iets moois tussen veel lelijkheid ontdekken.

PIETER

Ja.

TOM

Alleen maar spullen of ook mensen.

PIETER

Ook mensen.

TOM

Tja. Dat kan jij.

PIETER

Ja.

TOM

Waarom ben je dan nog steeds alleen.

PIETER

Ik zie hen wel, maar ze zien mij niet.

TOM

Treurig.

PIETER

Ach Tom, ik zeg altijd maar: ruk de dag.

TOM

En... erop afgaan?

PIETER

Boven een zekere leeftijd wordt 'erop afgaan' nogal onsmakelijk.

TOM

O ja?

JOEP

Nooit klachten over gehoord.

TOM

Dus... als een man van 45 een andere leuke man van 45 ziet, dan kan ie daar niet op afstappen want dan wordt het onsmakelijk.

PIETER

Ik zie nooit een leuke man van 45.

TOM

O. Dus jouw mooie zielen zijn, zeg maar, leeftijdsgebonden.

PIETER

Ik val op jonge jongens ja.

TOM

Hoe jong?

PIETER

Tussen de 18 en de 25.

TOM

O.

PIETER

En dat is niet eens op de eerste plaats lichamelijk.

TOM

O.

JOEP

O nee?

PIETER

Nee.

JOEP

Ik kan met een kippetje van onder de 30 geen drie zinnen wisselen.

PIETER

Van boven de dertig wel?

TOM

Niet eens op de eerste plaats lichamelijk. Wat dan?

PIETER

Ze zijn dan nog zo mooi wat ze zijn. Ambitieuus... egocentrisch... ijdel... megalomaan en zo vanzelfsprekend vol vertrouwen dat het allemaal goed komt. Dat het zal gaan lukken.

JOEP

Waren wij ook zo?

TOM

Ja.

PIETER

Ja.

JOEP

Morgen zullen we het weten.

TOM

Wat.

JOEP

Of het goed komt. Of het is gelukt.

PIETER

Ga je met Conny praten?

JOEP

Niet met Conny, met de formateur. Hier ligt een minister.

TOM

Wil je voor ons één keer een interview afsluiten met 'cloaca' in de camera? ...Eén keer? Nee, kan niet. Kan natuurlijk niet. Sorry.

JOEP

Is toch gewoon een soort klank? Zoiets als 'aloha', maar dan alleen voor ons? Of niet.

TOM

Een soort klank? *kijkt naar Pieter 'Hij weet niet wat het betekent.'*

JOEP

Gewoon een verzonnen codewoord toch? Niet? Wat is het dan. Is het iets? Dan zal het wel verschrikkelijk smerig zijn. Het zegt me even allemaal geen kloot. Minister. Wat een gelul eigenlijk.

TOM

Dat is goed nieuws.

JOEP

Ik ben eigenlijk al heel m'n leven veelbelovend, zegt men. Maar nu denk ik dan toch even: 'Voor wie eigenlijk. Veelbelovend voor wie.'

PIETER

Ik ken niemand die zo ambitieus is als jij. En dat is bij jou altijd al zo geweest.

JOEP

Dat vind jij toch zo mooi? Onder de dertig?

PIETER

Bij jou niet. Bij jou heeft je ambitie altijd een heel meedogenloos kantje gehad.

JOEP

Nou... op dit moment dan toch even niet. Ik denk alleen maar: over twintig jaar ben ik ervan af. Boerderijtje in Frankrijk, bootje in de Vecht, appartementje aan de gracht... en godzijdank geen dag meer veelbelovend. 's Ochtends gewoon lullig een onsje kaas halen om de hoek. Of een beetje aan de druiven frummelen... een mooi boek lezen... Mahler nog es horen door Simon Rattle gedaan... na afloop een likeurtje in een proeverij.

PIETER

Een likeurtje?

JOEP

Ja gek hè?

TOM

En doe je dat allemaal alleen of met ons?

JOEP

Gek is dat. Conny zei ook zoiets. Alleen was het bij haar geen vraag, maar een beschuldiging. 'Ik kom in jouw toekomst helemaal niet voor.' Mensen kunnen zich blijkbaar moeilijk voorstellen dat ze iets voor me betekenen.

PIETER

Daar loop je ook niet echt mee te koop Joep.

JOEP

Ben ik een nare man geworden?

PIETER

Ja.

TOM

Ja.

JOEP

Echt waar? Maar... Maarten is toch een veel grotere klootzak dan ik?

TOM

Ja.

PIETER

Ja.

JOEP

hijst zich met moeite overeind. Hij fatsoeneert zijn haar. Jullie twee zijn altijd de zachteren van ons geweest. Maar... is dat nou zoveel beter? Jij bent er gek van geworden en jij bent nog steeds alleen. Hij loopt door de kamer en ziet zijn twee vrienden op de bank zitten. Zei ik dat? Zei ik dat...? Oe! Nare man.

PIETER

Gaat het lukken met mijn Van Goppels Tom?

TOM

Een droom van luxueuze funfur in elegante poolvos-look.

PIETER

Hou es op met die flauwekul, geef es normaal antwoord.

TOM

Zwierig silhouet met royale reverskraag en brede mouwomslagen. Met steekzakken, en hoog, verdekt, rugsplit.

PIETER

Je moet ermee ophouden met dat patiëntenbaantje. Is helemaal niet goed voor je.

TOM

Maar wat is wel goed voor mij.

JOEP

Die Vermeulen van jou... jouw baas... dat is een rat. Hij vangt een tonnetje per jaar... staat bekend als een nepotist, incompetent en aan de drank dus er is een gereede kans dat ik wat in handen krijg over hem waar

we wat mee kunnen. Ik heb dit allemaal laten uitzoeken voor je. Zo naar ben ik dus ook weer niet.

TOM

Als Vermeulen bevestigt dat de gemeente jou de Van Goppels heeft geschonken is de kans groot, of groter, dat je ze mag houden.

PIETER

Maar Vermeulen zal dat nooit toegeven.

JOEP

Ik heb de duimschroeven voor Vermeulen al in m'n la liggen Piet. Moet jij es opletten. Voor ik naar het buitenland vertrek snuit ik die Vermeulen voor je.

TOM

Wat zou helpen is als jouw collegae de schenkingen schriftelijk zouden willen bevestigen. Voor dat doel heb ik een verklaring op gesteld. *Hij kan hem even niet meer vinden ergens in z'n zakken of in een plastic tas bij de bank.*

PIETER

Daar moet ik toch niet morgen de burelen mee langs hè?

TOM

Jawel.

JOEP

Kunnen wij die Van Goppels nou es zien?

PIETER

In m'n vorige huis hingen er wat aan de muur en de rest stond op de grond.

JOEP

Ik heb er nooit goed naar gekeken.

PIETER

Jij hebt nog nooit ergens goed naar gekeken. Alles zit in een kluis.

JOEP

Alle acht?

PIETER

Alle vier.

TOM

Acht toch?

PIETER

Acht ja.

JOEP

Maar je zei vier.

PIETER

Oorspronkelijk waren het er acht.

JOEP

Oorspronkelijk?

PIETER

Ik heb er inmiddels vier door moeten verkopen.

JOEP

Zit je ons nou te belazeren?

PIETER

Jullie denken toch niet dat ik hier kan wonen van m'n ambtenarensalaris hè? En ik moest wel groter gaan wonen omdat ik in m'n pijpenla die Van Goppels helemaal niet meer kwijt kon. Toen ze ineens zoveel waard werden kon ik ze niet meer op de grond laten staan. Dat is echt heel erg slecht voor een schilderij. Dus alles moest hangen. Dus een groter appartement... ik moest wel. Maar ik kon natuurlijk geen groter appartement kopen zonder er een paar te verkopen en toen kwam ik een liefhebber tegen, een Australische privécollectionneur, en enfin... twee verkocht... dus ik kwam in een vicieuze cirkel van handelingen terecht van wel hangruimte maar ineens nog maar zes Van Goppels die maar in waarde bleven stijgen en bij mij kwam toch ook weer de bodem van de put in zicht op een bepaald moment... want... jullie hebben geen idee wat zo'n verzekering kost en wat ze niet vragen wat je allemaal moet doen aan beveiliging! Dus helaas nog twee moeten verkopen. Met pijn in m'n hart. Pijn in m'n hart.

Tom zit nog steeds met zijn arm om Pieter heen, maar het lijkt wel alsof hij het allemaal niet hoort. Joep ijsbeert door de ruimte.

JOEP

Je slaat nu wel heel snel een paar heel erg onverwachte hoeken om Piet.

PIETER

Allemaal noodgedwongen handelingen! Doordat ze ineens zoveel waard werden. Dat had ik natuurlijk niet voorzien.

TOM

O nee? Had jij dat niet voorzien?

PIETER

Nee! Ik ben geen handelaar!

TOM

Dat zal nog een hele klus worden om dat te weerleggen.

Maarten op met een tas vol bier van de avondwinkel.

JOEP

Die resterende vier... die zitten wel in een kluis?

MAARTEN

Net in de lift... op straat... in de avondwinkel... op straat... in de lift... dacht ik: 'Het is te lang geleden. Tussen ons. De dingen zijn niet meer vanzelfsprekend.' Ik dacht: 'Wordt het niet eens tijd dat ik het ze vertel?'

JOEP

Maarten...

MAARTEN

Ik heb een probleem.

TOM

Tja.

MAARTEN

In de broek.

JOEP

In de broek?

MAARTEN

Jullie misschien ook wel es... een paar dagen... maar ik al een jaar. En... met die hoer... was het even.... ik voelde een soort van... beginnende... staat van... zijn! Omdat... doordat... het zo duidelijk is met zo'n vrouw.

Zij wil geld, ze krijgt geld en dan mag het. Dat het gewoon mag! Dat het gewoon ongecompliceerd mag!

PIETER

Ga je nou sentimenteel doen over een slappe lul? Daar hebben wij helemaal geen behoefte aan.

JOEP

Waar is die kluis.

PIETER

Nu? Nu kunnen we er echt niet naar toe natuurlijk.

JOEP

Stel... het lukt niet... en je moet ze alle acht teruggeven, wat dan?

PIETER

Achterwaartse beweging eindigend met een val in de afgrond.

Appartement verkopen... die vier verkochte Van Goppels terugkopen, met een lening. Want ik kan dat niet overbruggen, de meerwaarde.

MAARTEN

Impotent.

PIETER

Ja Maarten, dat hebben we begrepen.

TOM

na lange stilte Bruin kan ook heel lekker zijn. Op zo'n avond als deze. Bruin. Zou goed passen. *stilte* Some horse, some horse. My kingdom for some horse.

Donker. We horen een vreemd muziekje, bijvoorbeeld 'Mocking Bird' van Yo Yo Ma met Bobby McFarin. Een aanstekelijk huppelmuziekje met een artistiek tintje vanwege de cello. Qua ritme refereert het in de verte aan Ska. Pieter komt, in boxershort of kimono dansend, pasjes huppelend, de ruimte in. Een glas in zijn hand. Uitzinnig gelukkig en tamelijk dronken. Met in zijn andere hand de afstandsbediening van zijn installatie begint hij steeds na een paar maten het nummer opnieuw. Door de ruimte lopend maakt hij het gezellig door sfeerverlichting. Hij is duidelijk bevrijd. Staat Maarten in de deuropening die van alles vraagt wat niet te verstaan is. Pieter laat zijn

geluk aanvankelijk niet verstoren door de aanwezigheid van Maarten die noodgedwongen ook maar een paar pasjes mee huppelt maar er echt niet voor in de stemming is.

PIETER

Jij had toch première? Hoe ging het. Ik ben maar es niet gegaan voor een keertje. Jonge jonge wat heb ik dit goed gedaan! Hoe ging het? Ik kon niet. Ik moest even zaken doen. Pieter moest even zaken doen. Goed was ik Maarten! Goed! Het is heel erg makkelijk om iets gedaan te krijgen, heel erg makkelijk. Je moet hoe heet het... wat Joep doet... suggereren, weet ik veel.. exalteren... tikkeltje chanteren. En ik heb het woord niet gebruikt, maar het zat wel in m'n hoofd. Ik heb dat woordeloos toch wel overgebracht.

MAARTEN

Welk woord Pieter.

PIETER

Zelfmoord. Sjonge wat was ik goed! Ik ging vanochtend naar m'n werk met die brief van Tom, die m'n collegae moesten tekenen. Dat ik die acht Van Goppels echt geschonken heb gekregen. Heel de dag draaiërig en misselijk en bibberig. Kopieën gemaakt... op de pauze gewacht... ik dacht dan leg ik voor iedereen een exemplaar in de postbakjes maar ik kreeg het niet voor elkaar. Vier uur, iedereen opruimen, vijf uur iedereen naar huis... ik walgde van mezelf. Echt waar. 'Laf' ligt al heel m'n leven op de loer. Ik naar het café. Borreltje gedronken. Ik op de fiets. Ik dacht: ik duw bij iedereen een exemplaar door de brievenbus en morgen ben ik ziek. Onderweg bijna kotsen van ellende, nog maar een borreltje genomen. Kom ik bij het eerste adres, wil ik de brief door de brievenbus gooien, hebben ze me al gezien, binnen. Wordt de deur opengetrokken. Dus... wat moest ik. Ik zei: Ik kom iets afgeven waar enige toelichting bij nodig is. Naar binnen. Kinderen aan tafel met ganzenbord. Ik herhaal: kinderen aan tafel met ganzenbord. Ik heb het over nu! Vandaag! Dat geloof je toch niet! Maar goed, de kinderen van mijn collega's spelen ganzenbord... en ik in de bank... vertellen. Alles. Iedereen weet het natuurlijk allang, dat het speelt dat ik ze terug moet

geven, maar ik dacht: 'Gevoel.' Het begon als een opsomming van de feiten, maar gaandeweg dacht ik: 'Duimschroeven', 'gevoel' en toen ben ik gaan trillen en een soort van huilen. Snikken. Die kinderen schrokken zich rot, dat is nog es wat anders dan je gans in de put; een snikkende meneer naast pappa op de bank. En ik kon dat goed Maarten! Echt waar. En gaandeweg bleef er een woord in mijn hoofd hangen, als uitgangspunt zeg maar: zelfmoord. Nou... geweldig. Ge-wel-dig. Hij tekende. Die lul van grotestedenbeleid, Theo Uilenburg... tekende! Uitzinnig! Op de fiets was ik uitzinnig. Ik kon niet meer trappen. Ik moest echt even stoppen. Nou ja... ik ben ze alle twaalf langs gegaan, al die sufferds waren nog thuis ook, allemaal rond de pot met spaghetti, en ik heb zeven ondertekeningen! Zeven van de twaalf! Dus... alles komt goed. Ze zijn van mij. Vermeulen wordt door Joep gesnoten... dus... wat kan er nog misgaan. Ik zou het niet kunnen verzinnen. Ze zijn nu echt van mij. Want ik zat hem te knijpen Maarten. Dat verkopen had ik natuurlijk nooit moeten doen. Heb ik ook spijt van. Echt spijt van. Ik kan ze nooit meer terugkopen. Onmogelijk. Als dit niet was gelukt... dan had ik toch niet verder gekund? Hoe had ik dan verder moeten. Bij Tom op z'n kamertje, met een veroordeling en een schuldsanering? Hoe ging je première? Waarom ben je eigenlijk hier. *Maarten zijn antwoord gaat verloren omdat Pieter de Mocking Bird weer heeft opgezet en vrolijk door de kamer huppelt. Als-ie Maarten wanhopig met zijn handen voor zijn gezicht ziet zitten zet ie de muziek af.*

PIETER

Ging het niet goed?

MAARTEN

O... ja wel.

PIETER

Gingen ze staan?

MAARTEN

O... ja.

PIETER

Ben je tevreden?

MAARTEN

Nou eerlijk gezegd dacht ik wel af en toe: 'Waar gaat dit eigenlijk over.'
Nooit last van gehad. Ik ben geïnfecteerd door jullie ogen. Jullie
burgerlijke en afgetrapte manier van kijken.

PIETER

Maar verder ben je wel tevreden.

MAARTEN

Nou ja... ik kon er dus geen touw aan vastknopen omdat ik de hele
avond met de bekrompen ogen van Joep heb zitten kijken natuurlijk. Ja,
dan wordt het vormelijke onzin wat ze staan te doen ja, maar dan is
alles na Mary Poppins vormelijke onzin. En toen Laura. Man... ik... ik
zat hem te knijpen.

PIETER

Was ze... erg bloot?

MAARTEN

Het gaat over een ontmaagding. Daar gaat die hele scène over. Die tekst
is onbelangrijk, bewust onverstaanbaar, het gaat erom dat dat meisje
daar lichamelijk en geestelijk ontmaagd wordt door die man. Ze wordt
volwassen en vrouw.

PIETER

O jee.

MAARTEN

En nota bene... ik kwam er niet uit... maar Laura heeft zelf een beeld
verzonnen... als metafoor voor ontmaagding. Heel erg mooi. Ze is erg
goed hoor.

PIETER

Toch niet met liters bloed en zo?

MAARTEN

Dat is het eerste dat je verzint... dat ze opstaat en een spoor van bloed
over het toneel trekt, dat hebben we ook geprobeerd, maar dat werkte
toch niet echt.

PIETER

O jee.

MAARTEN

Het is echt... als je het had gezien dan had je het prachtig gevonden.

PIETER

Ik ga maar even zitten denk ik.

MAARTEN

Ze... Laura is dus helemaal ingesmeerd met schmink, bruine schmink, daardoor ook metafoor voor vrouwelijke onderdrukking.

PIETER

O... Vrouwelijke onderdrukking. Zit je daar mee?

MAARTEN

Ze... is dus bloot maar wel van top tot teen bedekt met die schmink. Nou, en dan die ontmoeting met die man... en terwijl hij haar verbaal ontmaagd zeg maar, overrompelt, of verkracht, pakt-ie een tuinslang

PIETER

Ook een metafoor, die tuinslang?

MAARTEN

Een tuinslang en spuit haar helemaal bloot. Prachtig. Zo'n wit velletje dat daar bibberend onder vandaan komt. Mensen waren aangedaan.

PIETER

Joep ook?

MAARTEN

Conny was echt aangedaan.

PIETER

En Joep?

MAARTEN

Geen idee. Na afloop geen Joep. Wij stonden achter op hem te wachten met champagne... geen Joep. Laura in tranen... 't is toch haar vader. Wij wachten... drukte toch de stemming. Conny was trots... maar geen Joep, geen pappa. Toen zei Conny dat-ie misschien al weg was.

PIETER

Ja... nou... hier is-ie niet.

MAARTEN

Ik moet natuurlijk wel even met hem praten.

PIETER

Tja... maar hier is-ie dus niet.

MAARTEN

De ellende is... Laura. Laura pikte het niet. Ze lijkt op Joep. Ze ontplofte toen ze hoorde dat-ie al weg was. Ze is okee hoor Laura.

PIETER

Nou... dat lijkt me dan toch iets tussen vader en dochter Maarten. Ik... ga jij es weg. Het was net zo gezellig hier.

MAARTEN

Laura is heel loyaal aan mij. Die pikt dit niet van haar vader. Dus... ik moet Joep spreken voor Laura hem spreekt. Om... het een en ander een beetje te nuanceren.

Het duurt niet eens zo lang voor het muntje valt bij Pieter.

PIETER

Maar... jij bent toch impotent?

MAARTEN

Ja. Ik eh... wat ik zei gister. Ik kan het niet meer. Ik kan me niet meer geven. Het ding op zich spreekt me nog wel aan, maar dat gezeik achteraf altijd Pieter. Daar word ik krankzinnig van. Altijd... wie je ook voor je hebt... altijd hangt er een prijskaartje aan. Daar krijg ik inmiddels een slappe van. Dat eeuwige gezeik. Of liefde voor altijd, of exclusieve vriendschap voor eeuwig, of een soort artistiek compagnonschap... of vanzelfsprekend omdat je een keer met elkaar genaaid hebt moet je dan zes weken met zo'n meisje naar Mexico want dat wordt 'super'. Hele erge dingen. Ze doen hele erge dingen. Van de een mag ik niet meer met de ander praten, van de volgende mag ik niet meer met de vorige repeteren. Van een ander moet ik elke vrijdag langskomen omdat het een paar keer op vrijdag zo leuk was. Nou en! Denk ik dan! Laat de dingen zoals ze zijn! Waarom mag het van die meisjes nooit zijn wat het is als het fijn is! Waarom moet het meer en meer worden en meer en meer is per definitie minder! Waarom is dat!

En nu raken ze allemaal nog broeds ook. De natuur roept! De biologische wekker tikt! M'n reet Pieter, m'n reet. Biologische wekker? Gelul. Al die vrouwen willen kinderen om de totale maatschappelijke mislukking die ze zijn te maskeren. Moet ik daarmee lastig gevallen worden? En als hier dan een hoer rondloopt waar echt een prijskaartje aanhangt, gewoon een duidelijk leesbare afspraak waar geen mitsen en maren op volgen... ja dan.. dan.. ja dan... word ik enthousiast. Dat is een ideaal soort duidelijkheid voor mij.

PIETER

Heb jij het echt met Laura gedaan?

MAARTEN

Laura is een ander verhaal. Laura is de eerste, misschien wel de enige, die dat kan. Die heeft iets... Joeperigs... goeie seks en that's it. Wil ook nooit blijven slapen. Laura is echt okee. Alleen nu wordt ze dan emotioneel ja. Ze vindt dat Joep mij beledigd heeft. Niet eens haar. Maar mij. Is ook wel zo, maar ik wil helemaal niet dat zij hem daar op aan gaat spreken. Als zij haar vader alle hoeken van de kamer gaat laten zien... en dat kan ze... dan.. eh... komt Joep misschien dingen ter ore en dan is het wel zo handig als ik het eerst even wat heb genuanceerd.

PIETER

Maarten... Laura is het kind van je vriend.

MAARTEN

Nou... kind.

PIETER

Laura is achttien.

MAARTEN

Ach Pieter, die leeftijden, dat zegt allemaal helemaal niks meer hoor.

PIETER

Je had het niet moeten doen.

MAARTEN

En Joep zelf dan. Daar is de brievenbus nog niet eens veilig voor. Moet je maar es met Conny praten. Ik wilde niet eens, dat zeg ik toch? Ik kan het niet meer. Alleen met Laura, dat... is anders. Voor haar is seks

zoiets vanzelfsprekends. Die heeft me gewoon gegrepen. Ook geen praatje vooraf, of een drankje. Doet ze allemaal niet aan. En ja... dat was voor mij een openbaring. Dat werkt, zeg maar.

PIETER

Ik heb nog nooit een vriend de deur gewezen, maar dat gaat nu dan toch echt gebeuren. Je moet weg. Ik wil er niet bij zijn, als Joep jou ziet. Weg Maarten.

MAARTEN

staat op Ja. Goed zo.

Opeens staat Joep in de deuropening.

JOEP

Niet weggaan.

MAARTEN

Joep...

JOEP

Maarten...

PIETER

Waar is Tom?

JOEP

Kwijtgeraakt. Ergens in de binnenstad kwijtgeraakt. Misschien dat-ie er niet meer tegen kon, zou me niet verbazen. Sjonge... wat was ik overstuur.

MAARTEN

Joep...

JOEP

En nog hoor. En nog. We hebben gelopen, Tom en ik... gelopen, gelopen, ineens was-ie weg. Arme Tom... god... je had het nog gezegd Maarten.

MAARTEN

O?

JOEP

Ik... werd er toch totaal door overvallen. En... ik zag haar en... ineens... begreep ik hoe het zat.

PIETER

Waar is Tom! Tom is nog niet helemaal op orde. Waar is-ie nu!

JOEP

Ik weet het niet. Ik weet het echt niet. Ik liep als een idioot te snotteren en te doen... opeens was-ie weg. God... hoe ze daar zat.

PIETER

Je gaat hem zoeken. Lul! Hij mag niet alleen de binnenstad in.

JOEP

Tom is 42.

PIETER

En in de war!

JOEP

Ik toch ook? Ik ook Piet. Ik keek, jij had gezegd, ze zit op rij een, maar daar zat ze niet. Ze zat op het zijbalkon. Godalle Jezus... dat prachtige pakje dat ze aan had. Is dat nieuw?

MAARTEN

Eh...

JOEP

Prachtig! En ze lijkt ook wel tien kilo afgevallen. En dat haar. Is ze... naar de kapper geweest of zo?

MAARTEN

Conny.

JOEP

Conny ja. Conny. In dat pakje, zo trots en recht... met Teddy, Bram en Micha naast zich. Ook al van die leuke kinderen om te zien. En omdat ik niet wist dat zij het was, een beetje donker en m'n bril niet op en omdat ik dacht dat ik naar een vreemde vrouw keek zag ik het. Jackie Onassis. Ik had als jongetje die foto op m'n kamer, dat Jackie met haar kinderen bij het graf van John staat... ik was verliefd op Jackie... en toen zag ik pas dat het Conny was. Conny is mijn allereerste liefde! Conny is Jackie.

PIETER

En jij bent Joep F. Kennedy.

JOEP

Ik dacht: daar zit mijn vrouw, daar zit de moeder van mijn kinderen, daar zit mijn gezin, morgen ben ik minister en die minister hoort bij dat gezin. Waar ben ik in godsnaam mee bezig. En toen moest het stuk nog beginnen. Ik was al helemaal... eh... ik...

alsof ik haar voor het eerst zag. Wat een prachtige vrouw. Echt een vrouw voor mij.

En toen Laura...

MAARTEN

Ja...

JOEP

Ik ging kapot. Echt... Ik kon natuurlijk niet zitten janken, dus hield ik alles binnen, maar Tom naast mij zei: 'Joep die stoeltjes zijn hier geschakeld, de hele rij zit met je mee te schudden. Jank dan gewoon.' Neem me niet kwalijk Maarten... ik had je moeten vertrouwen. God... dat beeld... van dat prachtige jonge vrouwenlichaam dat daar door dat water afgestroopt werd. Ik... nou ja... prachtig... en al dat water om haar heen.. Pieter... je had het moeten zien... ze was eerst bedekt met bruine schmink en dat werd van haar afgespoeld dus om haar heen ontstaat een plas van bruin roodachtig... ja... bloed zeg maar. Heel erg mooi, heel erg mooi Maarten.

MAARTEN

Dank je Joep.

JOEP

Ik had je natuurlijk gewoon moeten vertrouwen. Sorry.

MAARTEN

Ach... een vader.

JOEP

Ik ben na het applaus in de foyer naar Conny toegegaan, ik wilde haar zoenen, optillen, in m'n armen nemen... mijn vrouw mijn meisje... maar... ze stond daar zo recht, met aan elke hand een kind. Ik durfde niet meer. Echt niet. Ze zei: 'Lieverd, gaat het?' 'Ik zei: 'Ik herkende je

even niet.' Ze zei: 'Dat zag ik, aan hoe je keek.' En ze legde een hand op m'n arm en ze zei heel zacht: 'Dat jij vijftientig jaar geleden in m'n leven kwam, dat

is het beste wat me is overkomen, en het mooiste cadeau dat je me gegeven hebt, is dat je weer bent weggegaan. Wat goed dat je die moed hebt gehad. Je had gelijk. Het was op. Het was totaal op.

MAARTEN

O.

PIETER

O?

JOEP

Ze liep weg, met de kinderen, die zwaaiden, vrolijk. 'Dag pap.' En toen... alsof een onzichtbare hand 'knip' deed. Met zo'n grote scherpe schaar. Ik hoorde het geluid. 'Knip' deed het in m'n hoofd. En toen even zwart en toen met grote felgekleurde reclameletters: 'Joep Korenman, minister buitenlandse zaken, vier kinderen, gescheiden.'

PIETER

En Tom stond daar al die tijd bij.

JOEP

Tom heeft me mee naar buiten genomen. Ik vraag thuis even om een adempauze... en word niet meer terug verwacht.

PIETER

Je vroeg niet om een adempauze, je stond met een vleesvork voor haar neus.

JOEP

Sorry. Sorry.

PIETER

Dus... je moet een makelaar inschakelen.

JOEP

Ja. Sorry.

MAARTEN

Joep.

JOEP

Maarten.

PIETER

Tom.

Want Tom staat in de deuropening. Met een blikje cola waarin twee kinderrietjes.

TOM

Cloaca! Iemand cola? Hij gooit het blikje naar de jongens en loopt met de rietjes naar de wc.

PIETER

Niet in mijn wc! Tom! Niet in mijn wc!

JOEP

Wat.

PIETER

Ik wil het niet hebben. Dat kan je helemaal niet aan. Wil je weer gek worden? Moet je weer met een Batmancape in de dakgoot?

Tom komt terug. Maar heeft razendsnel al wat gesnoven.

PIETER

Waar was je. Wat doe je. Wat wil je.

TOM

Ik heb even nagedacht. En ik ben eruit.

PIETER

Heb je gebruikt? Laat je neus es zien.

TOM

Ja natuurlijk heb ik gebruikt. Ik wil even terug naar mezelf ja? Even rust aan m'n kop. Jullie zijn zo nadrukkelijk aanwezig. Jij, bij jou... heel logisch Piet... ik ben er mee bezig... met je probleem. Daar heb je me voor gevraagd. Okee.

PIETER

Zeven handtekeningen Tom.

TOM

Okee. Okee. *Hij omhelst Pieter als een sacraal gebaar.* Goed. Dat is concreet. En nu... iedereen naar huis. Jij niet Piet want jij woont hier maar Maarten en Joep... jullie moeten weg. Ik kom nog maar net uit

het gekkenhuis... dat was jullie even ontgaan, niemand die daar zijn excuus voor aanbiedt, niemand die schijnt te beseffen hoe intens eenzaam

het is om opgesloten te zitten in je eigen angst... dat heb ik allemaal gehad... ik wil

niet wrokkig zijn... waarschijnlijk heb ik het mezelf allemaal aangedaan... m'n eigen geest gesloopt... maar nu ben ik weer op orde en ik wil dat dat zo blijft. En als wij met z'n vieren zo bij elkaar blijven dan gaat het mis. Wij zitten in een soort... wij... vicieuze cirkel van negativiteit. En dat is dus iets anders dan ellende. Ellende is okee en daarbij is Pieter zijn probleem concreet en al bijna opgelost... maar Joep van jouw toestand word ik nerveus. En eigenlijk heb ik nu bedacht: ik hoef het niet te zien, ik hoef het niet mee te maken en ik hoef het al helemaal niet op te lossen. Weet je wat ik het vind? Erg. Heel erg.

JOEP

Tom... het is allemaal al goed. Ik was even in de war, maar het komt allemaal goed.

TOM

Wij... Piet en ik... dat is okee. Wij komen er echt wel uit. Maar jij Joep... en jij Maarten... laat ik het zo zeggen: ik kan er even niet zijn voor jullie. Sorry.

MAARTEN

Wat vond je ervan. Of was het weer kut.

TOM

Nee.

MAARTEN

Deed het je iets?

TOM

Joep naast mij zat al voor heel de rij te voelen dus ik ben er niet zo aan toegekomen, maar ik dacht wel: Maarten is niet gelukkig.

Maarten knikt en gaat verderop in de kamer mobiel staan bellen.

JOEP

Morgen koop ik een appartementje, gewoon wat er vrij is, wat zal ik daar nou zijn. Morgen ben ik weg.

TOM

Ik stond erbij toen je Conny liet gaan... dat moet je niet vergeten. Ik vind het wel best. Zoek het maar uit.

JOEP

Conny liet gaan? Je hoorde toch wat ze zei? Ik word niet meer verwacht thuis. Iedereen is er flink van opgeknapt dat ik ben weggegaan.

TOM

Lul.

JOEP

Wat.

TOM

Iets! Lul! Op je knieën. Zoveel rozen als je kan dragen... een excuus... had 'r ontvoerd. Had 'r de schouwburg uitgesleurd. Had 'r vastgepakt, was met 'r gaan dansen. Gaan eten. Was met 'r naar zee gereden. Had 'r gedragen. Had gezegd: 'Wat ben je mooi.' Had je kinderen gezoend. Had gezegd: 'Ik ga dood zonder jullie, ik wil naar huis.' Je stond naar je eigen gezin te kijken als een vrouw naar een potje voetbal. Had iets gezegd! Gedaan!

JOEP

Ik kwam er niet op. Nee. Maar dat kan toch nog wel?

TOM

'Kan toch nog wel?'

JOEP

Zij zegt: 'Goed dat je opgedonderd bent, het was op tussen ons'.

TOM

Maar ze bleef staan.

JOEP

Dus?

TOM

Moet ik nou echt álles uitleggen? Ze bleef staan! Dus... je had nog een kans. Ze wachtte op iets. Van jou. Lul. Ze heeft een minuut naar je staan kijken. En jij zei niets. En toen pas, vanaf dat moment, vond ze het goed dat je op-gedonderd bent.

JOEP

Had ik dan moeten zeggen: 'Conny mag ik terugkomen in m'n eigen huis?'

TOM

Bij jullie.

JOEP

Bij jullie?

TOM

Ja, bij jullie ja. Mag ik terugkomen bij jullie.

JOEP

O. Dat was m'n tekst?

TOM

Ja... en dan had zij haar voorwaarde benoemd. 'Als je meer thuis bent, niet meer vreemd gaat...'

JOEP

Ja ja ja ja! Ik heb het niet gezegd! Ik heb het niet gezegd!

TOM

Nee je hebt het niet gezegd. Maar ik wil niet meer met je door de stad lopen, en naar je gesnotter luisteren. Ik wil het niet meer. We moeten voorwaarts, Piet en ik. Jullie trekken ons achterwaarts.

MAARTEN

Ik ga terug. Mijn mensen wachten op mij. Het is mijn feestje.

PIETER

Goed.

MAARTEN

Tom... sorry... dat ik er niet was. Toen.

TOM

En die kans krijg je nooit meer.

PIETER

O nee? Als je nu weer elke dag wat in je neus gaat stoppen, dan krijgt Maarten die kans sneller dan jij nu denkt. Joep koopt morgen een appartement en jij gaat hier voorlopig even op de logeerkamer.

TOM

Goed. Goed. En nu de zaak. Onze zaak. Onze zaak is nog niet helemaal rond. Joep? Jij moet die Vermeulen nog laten bewerken.

JOEP

Ja.

TOM

Zit daar beweging in?

JOEP

Ja.

MAARTEN

Ik eh... ga. Beetje gek om niet op je eigen premièrefeestje te zijn.

PIETER

Ja. Fijn feestje. De groeten aan Laura.

JOEP

Laura. Kan je haar uitleggen dat ik even naar buiten moest Maarten?

MAARTEN

Ja.

PIETER

Ga maar. Ga maar uitleggen.

JOEP

Ik kan vannacht toch nog wel hier blijven? Ik heb morgen het gesprek met de formateur.

MAARTEN

Nou... dag. Zullen we... weer es een balletje trappen jongens?

Binnenkort? Ik heb nu weer tijd. Morgen? Park?

PIETER

Ja goed Maarten. Morgen park.

Maarten eenzaam weg.

TOM

Weet je welke zaak ik graag zou doen? De grootste aanklacht 'ever'... tegen de Verenigde Staten van Amerika en Rusland. De grootste fraudezaak aller tijden. Man... geweldig. Wat is namelijk het geval? Die maanreizen... totale flauwekul. Het kan niet. Het kan gewoon niet. En... denk nou even mee... wat hebben we nu eigenlijk voor bewijs dat het echt is. Wat vage beelden van een paar niet te identificeren zwevende mannen in dikke pakken en een paar mistige beelden van een raket die net zo goed van papier-maché kan zijn die ze op een kilometertje hoogte laten verbranden. Allemaal fake. Miljarden en miljarden zijn daardoor in de zakken van de wereldmaffia terecht gekomen en weet je wat er met dat geld gebeurt?

PIETER

Nee en dat willen we ook niet weten. Je begint een beetje te fragmenteren. *Hij wijst op z'n hoofd.* Ga slapen Tom. Joep, van die bank af.

TOM

Slapen? Slapen? Ik ga nog even een ommetje maken denk ik.

PIETER

Lul. Laffe lul. Zeg nou gewoon es nee.

TOM

Morgen.

Tom gaat weg. Pieter en Joep blijven lang stil.

JOEP

Morgen.

PIETER

Morgen.

Lang donker. Voor het eerst een scène die overdag speelt. Misschien, indien mogelijk, binnenvallend licht? In ieder geval is het toneelbeeld beduidend killer dan voorheen.

Tom ligt te slapen op de bank, onder een dun dekentje. Joep is net binnen. Hij raapt zo wat spullen bij elkaar die van hem zijn. Of komt er mee uit de badkamer en doet ze in de tas en de koffer waar hij mee gekomen is. Hij gaat zitten bij Tom en kijkt heel erg lang naar hem.

Rookt misschien wel een sigaret. Jas aan, tas en koffer klaar voor vertrek. Joep begint te praten zonder dat Tom zichtbaar wakker is geworden.

JOEP

Het is allemaal anders gelopen. Alles loopt voortdurend anders. Maar dit heeft niet alleen voor mij consequenties. We moeten het afblazen Tom. Het moet afgeblazen.

Tom wordt wakker.

JOEP

Ik kan het me niet permitteren. Om zo mijn aanstelling te beginnen.

TOM

Joep.

JOEP

Tom.

TOM

En?

JOEP

Het gaat erg hard aankomen. En jij moet mij er bij helpen.

TOM

BuZa?

JOEP

Nee Tom, geen BuZa, geen financiën.

TOM

Economische zaken?

JOEP

Ik had iemand op die lul gezet, Vermeulen.

TOM

En?

JOEP

Knakte als een bloem in het ochtenddauw. Heeft binnen een kwartier toegezegd dat die hele zoi een schenking betreft.

TOM

Hij is gesnoten. Okee.

JOEP

Maar ik ga er niets mee doen. Met die informatie. En jij gaat dat Pieter meedelen.

TOM

En... welke dwingende reden ligt daar aan ten grondslag minister?

JOEP

Ik ben aangesteld ... op een positie... zeg maar waar ik me absoluut niet kan permitteren dat mijn carrière begint met een bericht dat ik heb helpen voorkomen dat een door een vriend van mij gepleegde diefstal van schilderijen uit een gemeentedeput aan het daglicht zou komen. Ik trek me terug.

TOM

De zaak is rond. Hoezo trek jij je terug. Dat kan niet.

JOEP

Er kan veel meer wat niet kan dan jij denkt.

TOM

Je zit erin. Je hebt toegezegd. Je hebt je medewerking verleend.

JOEP

Nee hoor.

TOM

Wel. En het is bijna rond. Je weet toch wat die dingen voor hem betekenen?

JOEP

Nee. Ik weet van geen Van Goppels.

TOM

Jawel, daar weet jij van. Je weet het toch?

JOEP

Die kringen gaan terug naar de gemeente.

TOM

Ben jij onder druk gezet?

JOEP

O nee.

TOM

Wat kan het je schelen dan. Je zit de komende jaren vooral heel ver weg.

JOEP

Nee. Dat niet.

TOM

Hij kan ze niet eens teruggeven, hij heeft er vier verkocht.

JOEP

Ja. Dat is treurig. Maar niet mijn probleem.

TOM

En dat ga jij Pieter vertellen. Dat durf jij hem te vertellen.

JOEP

Nee. Jij gaat het hem vertellen.

TOM

Ik stuur hem naar jou.

JOEP

Ik heb een appartement gehuurd, aan de andere kant van de stad. Ik heb hier niet gelogeed. Ik ben hier niet eens geweest.

TOM

Luister es Joep, we zijn klootzakken maar we hebben gezegd dat we het voor hem zouden regelen. Dat hebben we beloofd. Dat zegt iets. Daar houden we ons aan.

JOEP

Afgeserveerd.

TOM

Wie. Wat is er gebeurd bij die formateur.

JOEP

Weet ik veel. Iemand met meer Airmiles dan ik is op BuZa gezet.

TOM

Ben je gepasseerd?

JOEP

Beledigd. Diep beledigd.

TOM

Geen buitenland.

JOEP

Cultuur.

TOM

Cultuur? Jij? Minister van cultuur?

JOEP

Staatssecretaris. Afgeserveerd.

TOM

Jij?

JOEP

Cultuur man. Wat een blamage. Nu heb ik tijd over natuurlijk.

Misschien dat dat voor Conny een overweging zou kunnen zijn om...

TOM

Laat je Pieter daarom vallen?

JOEP

Ja. Natuurlijk. Al is het nog zo'n lulbaan, ik kan er niet aan beginnen als m'n kop al in een strop hangt. 'Kersverse staatssecretaris van cultuur verdedigt studievriend die acht kunstwerken van de gemeente heeft verduisterd.'

TOM

Verduisterd? Wat lul je nou.

JOEP

Dag Tom. Dit was het dan. Dag Tom. *Hij pakt z'n spullen en loopt naar de deur.* Dat cloaca... was dat echt iets?

TOM

Nee.

Lang donker. Tom en Maarten samen in afwachting in het appartement.

MAARTEN

Dus mijn Joep moet gaan bepalen of ik nog toneel mag maken zoals ik het wil maken.

TOM

Ja.

MAARTEN

Dat wordt flink afstand nemen van Laura dan.

TOM

Pieter gaat zo meteen thuiskomen.

MAARTEN

Laffe lul, Joep.

TOM

Hoe eh... gaan we het zeggen.

MAARTEN

Mòet het gezegd?

TOM

Ja.

MAARTEN

Hij heeft toch die handtekeningen?

TOM

Is niet genoeg. We moesten een bekentenis hebben van Vermeulen. Die lag in handen van Joep. Ging goed. Maar Joep laat de zaak vallen.

MAARTEN

Moet... Pieter dit dan weer verkopen?

TOM

Voor de rest van zijn leven op een huurkamertje en tot aan zijn dood afbetalen. Hij moet er vier terugkopen. Daar kan die eigenaar voor vragen wat-ie wil.

MAARTEN

Piet zit in de tang. Godver wat zit Piet in de tang.

TOM

Ik zal hem nooit laten vallen.

MAARTEN

Wat ga je zeggen?

TOM

Ik zal altijd contact met hem blijven houden.

MAARTEN

Je wil graag dat ik erbij blijf hè?

TOM

Joep heeft een mes in m'n hand geduwd.

MAARTEN

Hoe... misschien maar het beste... gewoon recht voor z'n raap hoe het zit.

TOM

Ja.

MAARTEN

Tom?

TOM

Ja?

MAARTEN

Is er geen andere oplossing?

TOM

Procederen. Hopen op een schikking.

MAARTEN

Daar moet je het type voor zijn. Kan Pieter dat aan?

TOM

denkt 'nee' Mag ik even... *staat op*

MAARTEN

Niet weggaan nu! Niet weggaan!

TOM

Twintig minuten.

MAARTEN

Nee! Tom!

TOM

Ik zal het doen. Ik zal het zeggen. Maar even weg. Zo terug.

Maarten alleen achter. Lang donker.

MAARTEN

Pieter.

PIETER

Maarten. Is Tom niet thuis? Hier bedoel ik?

MAARTEN

Jawel, maar even weg.

PIETER

En... waarom ben jij er dan nog? Er is hier iets veranderd. Joep is weg.

MAARTEN

Ja. Joep is weg.

PIETER

Helemaal weg? Spullen allemaal weg?

MAARTEN

Ja.

PIETER

Bizar.... o... o... wacht even. Ik hoorde cultuur. Joep cultuur.

MAARTEN

Ja. Omdat-ie toch drie keer per jaar in het theater was denk ik.

PIETER

Ja. Net of ik bij jou op bezoek kom.

MAARTEN

Ja.

PIETER

En dat je er eigenlijk niet op gerekend hebt.

MAARTEN

Ja.

PIETER

Nou Maarten... voor de draad ermee.

MAARTEN

Ja... jij vindt mij een lul. Dat is ook zo.

PIETER

Zomaar weggaan. Of komt-ie zo meteen terug. Om iets te zeggen? Of uit te leggen?

MAARTEN

Ik ben niet laf. Ik zit hier.

PIETER

Nee, dat ben ik. Ik ben de laffe. Altijd geweest.

MAARTEN

Nee, jij niet. Joep.

PIETER

O. Dan komt hij niet meer terug.

MAARTEN

Ik ben je vriend, Ik moet het je zeggen. Dat doen vrienden.

PIETER

Joep is dus echt weg. Geen berichtje?

MAARTEN

Joep is weg. Hier nooit geweest.

PIETER

Aha. Nooit geweest. Als dit allemaal inleiding is Maarten, dan vrees ik iets ergs.

MAARTEN

Kijk...

PIETER

Ik geloof niet dat ik het wil horen.

MAARTEN

Ik moet het je zeggen. Ik ben je vriend.

PIETER

Je gaat nu niet zeggen dat-ie me laat vallen. Dat zit nu in m'n hoofd, maar dat zal naar alle waarschijnlijkheid toch een vergissing zijn.

Maarten reageert niet.

PIETER

Omdat... cultuur... en al z'n spullen hier weg... en omdat jij hier zit.

Omdat je iets moet vertellen.

MAARTEN

Ja.

PIETER

Ik geloof niet dat ik dit wil meemaken. En het kan ook niet want jij bent niet degene die me dat zou meedelen. Dat zou Tom nooit goed vinden.

MAARTEN

Ik. Ik doe het. Ik kan het.

PIETER

Nou... ik denk toch echt niet dat Tom dat... dat Tom dat goed zou vinden.

MAARTEN

Tom heeft niets goed te vinden. Tom is weg. Moest weg. Dringend weg.
Pieter begrijpt hoe het zit.

PIETER

Kom maar Maarten. Zeg het dan maar.

MAARTEN

Joep vindt... Joep... kijk Joep is op de eerste plaats een opportunist en mateloos ambitieus.

PIETER

In die zin geen verrassing.

MAARTEN

Joep gaat niet door met Vermeulen.

PIETER

Niet door?

MAARTEN

Joep laat je vallen.

PIETER

Ja.

MAARTEN

Wist je dat al?

PIETER

Nee. O nee. Nu pas. Nu jij het me gezegd hebt. Nog iets?

MAARTEN

Dat ik je niet laat vallen.

PIETER

Alleen ben ik al gevallen.

MAARTEN

Dat ik er voor je ben, bedoel ik.

PIETER

Goed van je.

Maarten begrijpt dat zijn 'heldendaad' niet gewaardeerd wordt.

MAARTEN

Tom komt zo. Tom is zo hier.

PIETER

Zo gaat het. Zo gaat het dus. *lang stil* Het mooiste van Van Goppel was dat-ie zichzelf altijd overprikkelde voor-ie begon te schilderen. Dat was nodig. Dat wist ik eerst niet, maar ik zag het al wel. Die overprikkeling... dat heb ik nooit gekend. Ik heb er een vermoeden van, hoe het voelt.

MAARTEN

Ja.

PIETER

Het was ook nodig om tot die extreme beeldende activiteit te komen.

MAARTEN

Ja. Ja. Ja.

PIETER

Hoe doe je dat. Hoe ontrem je jezelf zonder te verdwijnen in de chaos. Hoe doe je dat. En waarom heb ik het nooit gekund.

MAARTEN

Het een en ander heeft geloof ik ook financieel nogal grote gevolgen voor je leven. Ik kan je geld lenen. Langdurig renteloos lenen. Een ton of zo. Kijk maar.

PIETER

Omdat-ie schilderde en schilderde, laag over laag, en nooit wist-ie wanneer het af was. Vaak depressief.

MAARTEN

Ik zou niet beginnen met alles maar meteen terug te geven.

PIETER

Nee. O nee. Dat kan niet.

MAARTEN

Procederen is een mogelijkheid.

PIETER

Alles teruggeven?

MAARTEN

Zoiets zei Tom ja.

PIETER

Het gaat niet om die kwakken verf.

Het gaat erom wat het je doet vermoeden. Daar hield ik zo van. Het vermoeden dat die schilderijen bij me opriepen. Een vermoeden van... leven. *Hij loopt naar de badkamer.* Eindelijk dan Maarten. Eindelijk dan es een emotie weten te uiten. Een gevoel tastbaar maken. Van Goppel wist niet wanneer iets klaar was. Ik wel.

Donker. Maarten zit op de bank. Tom komt binnen. Gesnoven. Maarten kijkt Tom lang aan.

MAARTEN

Een mooi verhaal.

TOM

Wat?

MAARTEN

Over... ik weet even niet meer waarover. Een mooi verhaal. Over... tastbaar maken.

TOM

Dus je hebt het hem al gezegd.

MAARTEN

Ja.

TOM

En toen?

MAARTEN

Niks meer.

TOM

Hoe bedoel je?

MAARTEN

Niks meer.

TOM

Hoe bedoel je?

MAARTEN

Je was er niet.

TOM

Nee.

MAARTEN

Joep ook niet. Er moest wat gezegd. En dat is gebeurd.

TOM

Ik zei: 'Ik ben zo terug.' Heb je het hem gezegd? Je hebt het gezegd.

MAARTEN

Toen is-ie rustig naar de badkamer gelopen, heel rustig. Ik dacht: hij is in de war natuurlijk. Even alleen zijn. Een emotie uiten. Huilen misschien. Kraan. In bad. Ja. Hij gaat in bad. Ik wachtte hier op jou.

TOM

Nee.

MAARTEN

En toen dacht ik: 'Dit duurt erg lang. Hij gaat iets doen'. Ik dacht: 'Ik moet iets doen.' Ik dacht: 'Het is al gebeurd.' Zoiets. Was het. En toen heb ik hem gevonden.

Stilte. Tom loopt naar de badkamer. Blijft in de deuropening staan.

MAARTEN

Tom?

TOM

Ja?

MAARTEN

Gek, zo'n helder verhaal. Terwijl je dood gaat.

TOM

Ja.

Cloaca ging in op 14 oktober 2002 in première in de Stadsschouwburg Amsterdam in een productie van Het Toneel Speelt. De voorstelling is vertaald in het Engels, Duits, Spaans, Bulgaars, Tjechisch, Roemeens, Italiaans, Frans en Portugees. In 2012 speelde de voorstelling opnieuw in Nederland, geproduceerd door Hummelinck Stuurman.

2002

PIETER

Pierre Bokma

JOEP

Gijs Scholten van Aschat

TOM

Peter Blok

MAARTEN

Jaap Spijkers

CALL GIRL

Marleen Stoltz

Regie: Willem van de Sande Bakhuyzen

2012

PIETER

Guy Clemens

JOEP

Sieger Sloot

TOM

Tygo Gernandt

MAARTEN

Thijs Römer

CALL GIRL

Olinda Larralde Ortiz

Regie: Gerardjan Rijnders

Maria Goos (1956) volgde van 1977 tot 1982 de docenten-en regieopleiding van de Toneelacademie in Maastricht. Daarna schreef en regisseerde ze toneelstukken, waaronder *Blessuretijd*, *Tussen Zussen*, *Helden*.

Een paar jaar later legt ze zich volledig toe op het schrijven. Zo schreef ze de toneelstukken *Nu Even Niet* en *Nu Even Wel*, de stukken *Familie* en *Cloaca* (die ze beide tot telefilms bewerkte), en het vierluik *De Geschiedenis*

van de Familie Avenier. Daarnaast schreef ze de televisieseries *Pleidooi* (i.s.m. Hugo Heinen en Pieter van de Waterbeemd), *Oud Geld* en *Lieve Mensen*, en de scenario's voor de speelfilms *Leef!* en *Vreemd Bloed*. In 2005 ontving ze De Gouden Ganzenveer voor haar dramatische oeuvre tot dusver, in 2008 de tweejaarlijkse Edmund Hustinxprijs voor dramaschrijvers in de Lage Landen.

www.mariagoos.nl

Toneelwerk

De hulp – 2012*

Oumi – 2011*

Doek – 2011

De Geschiedenis van de Familie Avenier, 3 en 4 – 2008

De Geschiedenis van de Familie Avenier, 1 en 2 – 2007

Smoeder i.s.m. met Marcel Musters – 2004*

Nu Even Niet & *Nu Even Wel* – 2004

Nu Even Wel – 2003

Cloaca – 2002*

Nu Even Niet – 2001

Familie – 1999

Krambamboelie – 1999
De Kuba Walda's – 1998
Draaikonten – 1997
Eeuwig Jong – 1988
Alles is liefde – 1988
In het uiterste geval – 1987
Helden – 1986
De Keizerin van België – 1985
Een avond in Extase – 1984
Blessuretijd – 1983
Tussen Zussen – 1983
En toen Mamma – 1982

*Deze teksten verschenen in de reeks van De Nieuwe
Toneelbibliotheek (#48, #79, #95 en #164)